

Àṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaROMA

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A àṅwà'ànè yŭ aa a le ñṅwà'ànə Paul a mbo ñghòtə a Roma. A le ñṅwà'ànə aa a nswoṅ mə yu lòo nzi nyə waa, tâ bo bo fa'atə, lâ m̀boṅ tâ à zi nyə waa, à le ñṅwà'ànə annù ñloṅ ntoo yŷ ñsigìnə ya mə Mmà'ambì à le ntwoṅə yi mə yù ka nseensə aà. A ñghotê BaRoma aa a le ntswe BaYuda bo bìtizi Nwĩ bìi bi le nlò maa ala'a bo bì a itoo dāṅ. Ma la a bə mə Paul à le si ghàa aa a mbo bàYuda (2.17-4.25) bo bì a mbo bìtizi Nwĩ (1.13-15; 11.13).

Paul à fâ àtu annù yŷi mə yu lòo ñghàa ghu aa tsi'ĩ a nlògìnə (1.16-17). Ntooo yŷ ñsigìnə ya ì tswé nì m̀dà'á a nyweensə bə bìtsim bìi mə bi bìi Kristo aà, baYuda bo bì bìtizi Nwĩ. Ntigə naṅsə nlogə noò ma mùu nĩ àṅwà'ànə ñtə'otə annù yŷi mə a tswe a nĩ ñtooo yŷ ñsigìnə aà. 'Mfoo nswoṅə a ajāṅ mə bə bìtsim bi ghìrə mə ibi, ntigə tswe a sà'a agha'a bo bì Nwĩ aà. Kaa mbə nòṅsə a wa'à bə yweensə. Nwĩ a ghìrə annù bə a tsinè ñtsya aa a ñjĩm àbĩintii a nu Kristo. Paul a tigè ñghəɛ nì m̀bũ ghàa nloṅ ntswèntii yŷi mə ñù à tswe nì yu a m̀m Kristo aà. Nḡāṅmbii Kristo à tswe nì m̀boṅə bo Nwĩ. Azwĩ a ghìrə kaa wa'à àbù'ù a mbo nòṅsə bo ñwo mə nì bu'utə nĩ bə aa bù m̀bə (7.24-8.3). Paul à ghàa ñtə'otə nji'ĩ ànnù yŷi mə nòṅsə à tswe ghu aà (5-7), ñtigə naṅsə

ηghaa sigìnè nlon ntswëntì a mûm Azwĩ, òndi'ì ifà'a Azwĩ a mûm òntswëntì Krisèn. A ghìrè Azwĩ Nwĩ òù tìgè òntswè nî òntswëntì yì mfiì (11). Bè bii mæ bi tswè nî Azwi yì Làà aa a tsyàsè nî waa a nî ònnù tsimè. Nù yìi mæ à si nî Azwĩ Kristo tswè aa, kaa à si Krisèn bê (8.9).

Ἰησους α nî ànnù baYuda bo bì à yi bitizi Nwĩ, òswon mæ a le ntantè Nwĩ òghìrè mæ tá baYuda tuu Kristo tá fa abwarè a mbo ηηwè'è mu òù òntsim tá ò zi Nwĩ a òjim òbõη yi a mum Kristo. Là à ka yì tì bè nì a òjim tá baYuda bõηkè waa mbii Kristo òyweenè. Paul a tìgè mbu ηghèè nî mbiì òswonè ajàn mæ bè bii mæ bi tswè nî òntswëntì yì mfiì a mûm Azwi bi tswè nì ηka nzi nî àkòrè nizì yaa làà. Bi tswè nì mfa mibimínú myaa a mbo Nwĩ ò ki fà'à ghu mbô. Bi tswè nî àkòηnè, mbo'otè nî bìa'a bi ala'a, òlogè nî ònnù jì sigìnè òntsyā nî òbi ghu, òlòò nì bìmànji bitsim a ntswe nì mboonè bo bì bè bitsimè.

Bi yatè àηwà'ànè yù aa làà:

1. Nji'ì ànnù àηwà'ànè yù bo bì àtu annù 1.1-17
2. Ajàn mæ òù a lòò mæ Nwĩ à yweensè yi àà 1.18—3.20
3. Ajàn mæ Nwĩ a yweensè bê àà 3.21—4.25
4. Òntswëntì yì mfiì a mum Kristo 5.1—8.39
5. Israel a mûm àtantè Nwĩ 9.1—11.36
6. Àkòrè nizì boò bi Kristo 12.1—15.13
7. Ònnù òntsiè òjim bo bì àtsà'atè Paul 15.14—16.27

¹ Aa mè Paul àbù'ù Yesu Kristo yìi mæ à le ntwon gha a nî ògànntoò yì, òntso'ò nlæ mæ mè

ka nseense ntoo Nwĩ yĩ ñsigìnè ² yĩi mē à le ñkà'à a mbo ba mbĩ ñnìñ a ntii ñgǎñntoò ji bo ñwà'ànè a múm àñwà'ànè Nwĩ aà. ³ Ntoò Nwĩ yĩ ñsigìnè ma yũ i tswe aa nlonè Mũ yĩ Yesu Krsito Mmà'àmbi yĩ'inè yĩi mē, a múm ñjyǎnu, à le mbè ñũ àtsè David aà. ⁴ Lâ a múm Azwĩ Nwĩ, Nwĩ à le ndi'ì ni midà'à mí wè mē à ni Mũ yĩ a ajàn yĩi à le nyweense yĩ ni ñwo aà. ⁵ Ntsya ghu ñjim Nwĩngòñ a tigè ñfa abwarè a mbo bĩ'ĩ mē tâ bĩ'ĩ kwèrè ìbòñ Nwĩ ñki ntigè mbè ñgǎñntoo Kristo, nlon aa ñgaa Kristo, mē mbè a tigè ñlogè bē a ñi ìtoò tsim ñzi ni bu mē bì bii yĩ ñka nyu'unè nii. ⁶ Bù bii mē ñi tswe a Roma aa, bii mē Yesu Kristo à ki ntwoñè ghuu mē tâ ñi bē bē bi aa, ñi ki ntswe ghu abó'ò. ⁷ Mè tigè ñtoò ñi àñwà'ànè yũ a mbo bù bitsim bii ñi tswe a ala'a baRoma bii mē Nwĩngòñ à kòñè ghuu, ntwoñè ghuu mē tâ ñi bē bi aà. Tâ ìbòñ Nwĩ bo bì mbòonè yĩi ì lo a mbo Nwĩngòñ Taà yĩ'inè bo bì Yesu Kristo Mmà'àmbi aa, tâ ì tswe a mbo bù.

Paul à fâ mbi'ikè a mbo Nwĩ

⁸ A ntsyàmbĩ, mē fa mbi'ikè a mbo Nwĩngòñ ghà ñtsya a ñjim Yesu Kristo nlonè ghuu bitsimè, ñlon mē bi yù'ù mē ànnũ abiintii yuu a mbí ñtsimè aà. ⁹ Nwĩngòñ wa yĩi mē mē fà'à ghu mbo ñi ñtìi ghâ tsim, a ajàn yĩi mē mē sèense ntoo yĩ ñsigìnè ya mbi'ì Mũ yĩ aa, à ñi àyèfè ghà mē mē swon aa annù ññkon mē, mē wa'atè ñi ghuu a múm àtsà'atè Nwĩ a ñgòñ bìnòò bitsim kaa ki'ì kaa. ¹⁰ Ñgòñ bìnòò bitsim mē yĩ ti tsà'atè Nwĩ aa, mē betè ñi Nwĩ mē a ñi ñkòñè yĩ, tâ à ghìrè tâ mē

zi ajàṅ yïi mə mbə mə zî ñghantə ghuu tsîtsòṅè.
¹¹ Nlon mə mə naṅsə nyə'ətə ni a nyə bù, mə mbə mə zî ñghirə nì tînsè ñtsya ni mî̀təṅnè mîi mə Azwî a təṅə gha ghu aà. ¹² Mə swon aa mə, mbê bî'inè diintè a yi'inè bi'inè ni bi'inè a nḡimə abîintîi, mə mbə abîintîi yuu a diintè gha, àya akî ñdiintə ghuu.

¹³ Bîlîm bâ mə lòc mə nì naṅsə nzi mə a nî ñgàà jî ghà'atè, mə kà'à mē mə zî yə ghuu, (lâ ñzi ywe'e tsîtsòṅ bi kîi ñkîṅə naa tsi'î kîṅè). Mə lòc nzi mə mbə mə lɔgè bə a titîi bù bo bî atitîi bî tîzî Nwî bî mɔ'ɔ mfa a mbo Kristo le. ¹⁴ Mə tswe nì àbè'è ñlon ṅgaa baGrikia, bo bî bî̀tîzî ànnù, ñtswe nî àbè'è ñlon ṅgàṅ mîtsyè bo bî ñjîntè bē. ¹⁵ Tsó mə a bə laa, mə tigè ñnaṅsə nyə'ətə ni a ṅki nswon ntoo yî ñsigîṅè ya a mbo bù a ala'a baRoma.

Mìdà' à mi ntoo yî ñsigîṅè yâ

¹⁶ Kaa mə si atu dirè nlon ntoo yî ñsigîṅè yâ, ñlon mə ì laa mbə mîda'a mi Nwî mîi mə mi yweensə bē bî tsîm bîi bi tswe nî abîintîi aà; baYuda a ntsyambîi, ṅki ntigə mbon yòṅtè a nu baGrikia. ¹⁷ Nlon mə ntoo yî ñsigîṅè ya ì ghîrə a laa a ni a mbo bə a ajàṅ yïi mə Nwîṅgòn a ghîrè ànnù yaa bî bə a tsinè aa a nḡim abîintîi, a ñlògîṅè ì ghèe lwî'isè. Aṅwà'ànè Nwî a swonè ñlonə abîintîi mə, “Nù yïi bi ghîrè ànnù yi tsinè bo Nwî a nḡim abîintîi aa, àa yî tswe ntîi.”

Ajàṅ mə ṅù mîsòṅ à wo annù aà

¹⁸ Nwîṅgòn a aburə a dî'i àfiintîi yi a nu bə mbi'î ṅgòn ìbî waa tsîmè. Kaa bo si Nwî bɔ'ɔ,

ìbî waa yïi mē bo ghìrè aa i kìnè ni mē tâ bè tsuu annù nîŋkon̄ i zi. ¹⁹ Nlon̄ mē annù yïi mē bè tswe nî ñzi mbi'i ngaa Nwĩ aa a laa a mbo bo, nlon̄ mē Nwĩngòŋ à dî'i mē a mbo bo. ²⁰ Nlogin̄ə ajan̄ mē bi le nan̄sə mbi aa, màrè Nwĩ yïi mē kaa bi si yə aa, bo bì mîtî mi mya mē mi tswe nîŋkon̄ aa, bo bì tsi'î àjàŋ yïi mē à ni Nwĩ aa, a nan̄sə mfè'è ñlaa a mbo bè, a ajànə bo yə njoo jïi Nwĩngòŋ yumbon̄ à nan̄sə aà. Kaa bo sî nî ànnù dànə a nswon̄ i fi'i ilèé waa ghu tswé. ²¹ Ka mē bo le nzi Nwĩ aa, kaa bo le ŋki'î nii tsó Nwĩ ghu'usè, kaa ŋki'î nî m̀bi'ikə ghu mbo kii mfa. Bo bân̄nè ñlogè nî m̀tsyé myaa ŋwa'atə nî bê ìnnù dànè dànè ghu. I finsè m̀ntiì myaa. ²² Ajàn̄ mē bo swon̄ə ni mē bo ni ñgàn̄mitsyè aa a bân̄nè ñghirə bo tigè mbə ñj̄ntè. ²³ A mbo bo a ŋka mmii Nwĩngòŋ wa yïi à lwĩ'i n̄ikon̄ aa, bo bân̄nè ñka mmii nî njoo jïi bo nan̄sə i finè ŋû m̀sòn̄ yïi a kwo aa, m̀finə b̄is̄iŋ, m̀finə nnaà, ŋki m̀finə b̄imajùgê.

²⁴ Maa ajàn̄, Nwĩngòŋ a tigè m̀me'e waa mē bo bwe a nî njoo nsin̄ jïi mē m̀ntiì myaa yè'ètè aa ñtigè ñghirə nî ìnnù adìrətu bo ni bo. ²⁵ Bo logè ànnù n̄ikon̄ nlon̄ ngaa Nwĩ m̀bən̄kə a tigè àban̄ənnù. Bo kî ñtigè mmii ŋkii mfa'a ni a mbô njoo jïi Nwĩ à nan̄sə mban̄nə mmà'atè a yi Ngàn̄nan̄sə ñjoo wa yïi bi tswe nî ñka ngaha'asə a ngòŋ b̄inòò bitsimè aà. Amen.

²⁶ Nlon̄ ma jû ìnnù mē bo ghìrè aa, Nwĩngòŋ a me'e waa a mbo ìnnù adìrətu jïi mē bo yè'ètè aà. Bàn̄gyé byaa bi ma'atè m̀bân̄nè ñtigè nlogè ni bàn̄gyè. ²⁷ M̀bân̄nè i kî ñtigè mma'atə bân̄gyè

ntigə nlogə nî mbâŋnè. Mbâŋnè i bu'u nî innũ adirətu jĩ swèrè nswerə bo bì mbâŋnè jĩ mɔ'ɔ, ntigə nniŋə nî njo Nwĩ yĩ ntii a nu bo nlon innũ jyaa jya mə bo bù'ù aa. ²⁸ Ajàn yii mə bo le ntuu mə kaa mbə bo ki'ì ànnù nîŋkon mbi'ì ŋгаа Nwĩ a mûm ntii bo ləè aa, Nwĩŋgòŋ a mme'e waa a mûm innũ nsiŋ, mmòòntè jyaa bo bì a ni àkòrè nizi yĩ bì. ²⁹ Bo le ntigə nluu nî mbuu innũ ibi'intii, nluu nî ibi, ni ntii yii i yè'ətə njoo aa, ni innù jĩ bì. Nluu ni àghè'ənè, ni annũ nzwitə bè, ni fikòrè, nî mbwe'esè, ni mìnàn, ni fiswonə, ³⁰ ntswe nî ŋghàa a njim, mbaa nî Nwĩ, mbəgitə ni bè, ntəərə, ŋŋee nî nu, mforə nî innù jĩ bi, ntii nî àtu a mbo bítaa byaa bo bimaà byaa, ³¹ mbə ijĩŋtə, mbə bê bii kaa bi si ŋkà'á yàà ləə, mbə bitikó mliŋnè, mbə bāwà tighègè. ³² Ka mə bo zi mə nòŋsè Nwĩ à swǒŋ mə, jù yii mə a tswe mbuu ntswéntii ma ghú à ka kwo aa, bo gheè nî mbii a ŋghirə ma jyaa innù ŋkii mbeentə mə tá bè bì mɔ'ɔ ka ŋghirə.

2

Ajàn yii mə Nwĩ a niŋ isa'a a nu bè nlon ibi waa aa

¹ Tsǒ mə a bə laà aa, kaa mbə ò wa'a ilèè gho fi'isè mə mbə ò ka ntwitə mɔ'ɔ mi bê bì mɔ'ò, kè ò tɛ'è mbə bə wò, nlon mə, ò yi ti ghirè laa, ò kii ntsò'otə aa ghò isa'à, nlon mə, wò yii o tso'otə misa'a mi bê aa, o kii ŋghirə innù jii bo ghirè aa.

² La bĩ'inè zi mə njo Nwĩ yii mə ò kù'unə aa, i kuu a nu bè bitsim bii bi ghirə innù tsi'ĩ tsǒ ma jù aa.

³ Ndim ghà, ò mòòntə mə ò bə ki tɔ'otə mɔ'ɔ mi

bê bî mɔ'ɔ, lâ i kii ghîrè nî ìnnù jya mɛ bo ghîrè aa, bɛə boŋ njo Nwĩ yĩ i kuu a nu bè bî mɔ'ɔ aa ì ka wa'ă a nu wò kuu aa ε? ⁴ Kè kaa ò si laŋtə nî àjàn yĩ mɛ Nwĩ a nanşə ŋghirə nî ìbòŋ a nu wò, nìfoonsə nî ìnnù jĩi o ghîrè kaa wa'a kù'ùnè, ñkii ntswa nî ñtìi yi aa ε? O sî zi mɛ Nwĩ a ghîrə ìbòŋ ma ghû a nu wò ñyu'utə aa mɛ ò bəŋkə ntìi gho aa ε? ⁵ Lâ àjàn yĩ mɛ o ghèè nî m̀bĩi tsi'ĩ a ntĩi àtu aa, o lòò aa mɛ tâ àlwĩntəŋə Nwĩ yĩ tìi ya tâ à yi ŋkuu a nu wò a noò yĩ mɛ Nwĩ à tsò'ɔ aa, wa njiwi yĩ à ka yĩ kɪ tso'otə mɪsa'a nɪ m̀anji yĩ à tsinə aa ε?

⁶ Maa njiwi à ka yi niŋ njo a nu ñù ñtsim i yòŋə aa nɪ m̀ghirìnə mɪ ìnnù mɪ. ⁷ A mbo bè bii mɛ bi tswa m̀intìi myaa ŋghirə nî ìnnù jĩi i tsinə aa, nloɔ nɪ mɛ tâ Nwĩ à ŋentə waa mfa nigha'a a mbo bo ŋki ŋghirə tâ bò yi ntswe nî ñtswèntìi yĩ ì lwĩ'i n̄ŋkoŋ aa, Nwĩ à ka yĩ fa ntswèntìi yĩ ì lwĩ'i n̄ŋkoŋ aa a mbo bo. ⁸ Lâ ñghɛɛ a nɪ bè bii mɛ bi lòò tsi'ĩ àyaa annù kaa wa'a nɪ ànnù n̄ŋkoŋ yu'unè, ñghirə tsi'ĩ ìnnù jĩ bi aa, Nwĩ à ka yĩ swĩ'i alwintəŋə yi a nu bo. ⁹ Nwĩ à ka yi niŋ ŋgi'i yĩ ñwè a nu bè i ghîrə tâ bè b̀tsim bii bi ghîrə ìnnù jĩ bi aa b̀ nanşə nyu'u nyanə, i lògìnə a nu bàYuda i ghɛɛ a nɪ bè bii kaa à sɪ baYuda bə aà, ¹⁰ lâ i ŋentə ŋù ñtsim yĩ a ghîrə annù yĩ a tsinə aa, i fa nigha'a bo m̀bɔɔnə ghu mbo, ì lògìnə a nu baYuda i ghèɛ a nu b̀tìzĩ Nwĩ. ¹¹ Nloŋ mɛ Nwĩ a tso'otə mɪsa'a mɪ bê b̀tsim aa tsi'ĩ ñgĩŋ ñgĩŋə.

¹² Bè b̀tsim bii mɛ bi ghîrə ìnnù jĩ bi kaa wa'a bè bii mɛ bi lɛè ñkwɛrə n̄ŋşə Nwĩ bə aa, bi ka

yǐ kwo bwe kaa tâ Nwĩ à wa'a isa'à waa tso'otè ònyonə aa nònşè; lá bè bìtsim bìi mə bi ghìrè ibi, ònzi a nònşè Nwĩ aa, Nwĩ à ka yǐ tso'otè isa'à waa i yònghè aa nònşè. ¹³ Nlon mə kaa sì aa bè bìi mə bi yu'u nònşè aa bè mə annù yaa a tsinə a nsi mi'i Nwĩ. Lá à bàḡnə mbə aa bè bìi mə bi lèè nònşè wa aa mə Nwĩ à bìi mə ànnù yaa a tsinê. ¹⁴ Bìtizi Nwĩ bìi mə bi le ḡwa'à nònşè Nwĩ kwere ntsyǎ a nḡim Moses aa, bo bè ki ghìrè annù yǐi mə nònşè a lòò aa, a ajàn mə mìtiì myaa dì'ì aa, bon a dì'ì aa mə bo tswe nì nònşè, ka mə kaa bo leé wa'a nònşè Nwĩ kwere aà. ¹⁵ Bo tigè ndi'ì mə bi ḡwà'ànè mē ìnnù jya jǐi mə nònşè a lòò aa a múm mìtiì bo. Mìghìrənè mi ìnnù myaa tigè mbə ayəfə, mìtiì myaa sa'à nī waa mə kè bo ghìrè aa annù yǐi a ku'unə aa kè mə a sì ku'unè le. ¹⁶ Ma yú ànnù a ka yǐ fè'è aa wa njwi mə, nyonə nī ntoo yǐ sigìnè ya mə mə swon aa, Nwĩ à ka yǐ sa'a ìnnù tsim jǐi mə bè ghìrè a adigə alò'òsə aa i tsysà aa a nḡim Yesu Kristo.

Annù baYuda bo bì nònşè

¹⁷ ḡghɛɛ nī wò, mbə ò ka ntwonə nī gho nī ḡù baYuda; mbə ò tɛ'ɛ atú yo nī nònşè, ḡkii ntərə nī mə ò nanşə nzi Nwĩ; ¹⁸ mbə ò zi annù yǐi mə Nwĩ a lòò aa, ḡkii mbeentə nī ànnù yǐi mə a bon mànşè nlon mə nònşè à dì'ì mē a mbo wò aa; ¹⁹ mbə ò nanşə mbii mə ò nī ntsyàsə bìfè'ènè, mbə ḡkà'à a mbo bè bìi bi tswe a múm mfi idigə aa, ²⁰ mbə ndi'ìnnù a mbo ḡḡḡtè bē, mbə ndi'ìnnù a mbo bōḡkhə, nlon mə ò bìi mə nònşè wa à tswe nì m̀tsyè mìtsim bo bì ànnù nḡkon,

21 tsi'í wò yíi mē o dī'ì nī bè bī mō'ɔ aa, ò dī'ì mē ibiinú gho aa ε? Wò yíi mē o swonɔ ni mē bè tsuu kī yèrè aa, ò sī yèrè aa ε? 22 O swonɔ ni mī bè tsuu mǎghàbè kī jī, ò sī mǎghàbè jī aa ε? Wò yíi mē ò nàɲsè mbàà annù mīɲkobè aa, o yèrè njoò idigè mmà'a bìnwī aa ε? 23 Wò yíi mē o tère nlon nòɲsè aa, o tsa'a Nwī ajàn yíi o wò nòɲsè aa ε? 24 Anwà'ànè Nwī a laa nswon mē “Bìtìzì Nwī bègìtè nī Nwī nlon ɲгаа yùù.”

25 Tsítsòn ǎnnù ɲɲètè ɲù à nī ǎnnù yī tìnsè aa mē mbè ò ká ɲyu'unè nī nòɲsè, ǎnnù ajàn mē bī ɲètè gho aa a tigè m̀bè tsi'í tsó kaa bī sī gho ɲètè. 26 Maa ajàn mbè ɲù yíi ka bī sī yī ɲètè a ka nləə nòɲsè, bəə bon bī ka wa'à tigè nyə yī aa tsó ɲù yíi bī ɲètè yī aa ε? 27 La a bə mē bè bya mē kaa bī sī waa a nɲǎnu ɲètè bī bǎɲnè nləə nī nòɲsè aa, bī ka bǎɲnə sa'a ghuu i nīɲ ɲgi'i a nu bù bīi mē nī tswe nī nòɲsè wa yíi mē bī lɛ ɲɲwà'ànè n̄ləə, bī kī ɲɲètè ghuu, la nī bǎɲnè wo nī nòɲsè aà. 28 Nlon mē ɲù yíi mē a dī'ì nī aa a abεε abεε mē yu nī ɲù baYuda aa, kaa à sī ɲù baYuda naɲsè m̀bè, kaa ǎnnù ɲɲètè ɲù yī annù nīɲkon kaa wa'ǎ aa annù abεε abεε bō ǎnnù nɲǎnu kī mbè. 29 Annù a mbè ɲù baYuda yíi bī ɲètè yī aa, à bə aa annù a múm n̄t̄i bo ǎnnù yíi a ghìrə Azwī, kaa wa'ǎ aa annù nòɲsè wa mē bī ɲwa'anə b̄. Kaa a ɲù ma ghū laa a wa'à nī bè beentè, a bǎɲnè mbeentə bə Nwī.

3

1 Tsó mē a bə laa, baYuda tswe aa nī àkə mē a kwetə waa ntsyatə b̄t̄izì Nwī aa ε? Kè ǎnnù

yî sigìnè yî tsu a tswe ghu nlon ajàn mə bi nètè nî nù ghu aa ε? ² Ìnə, ìnnù jî ghà'atè i tswe ghu a ni bìmânjî bî ghà'atè. Annù yi ntsyàmbïi a bə mə Nwĩ à le mfòò mfa nìghàà ni aa a mbo baYuda. ³ Mbə a bə yï mə bo bî mɔ'ɔ bi le ŋwa'à nòŋsè wa nanşə mbii ŋka yonə, àkə a ghìrè aa ε? A tigè mbə aa mə Nwĩ à ka tuu yï ŋgaa a ŋghìrè ànnù yï mə à le nswonə aa le? ⁴ Kaa mbə a wa'à la bə! Bì'inè zi mə Nwĩ a swonə aa tsi'i ànnù nìŋkonə yi ka mə nù mèsòŋə ntsim à ni ŋgànswonə abáŋnənnù aà. Aá àjàŋ yï mə bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwĩ aà, mə:

“Mə tâ bì di'i mə ìnnù jii mə o swonə aa i tsinə, Bεε bi ki ntso'ɔtə isa'à gho, ò jî.”

⁵ Lâ mbə ìnnù jî bi jii mə bì'inə ghìrè aa i banşə ŋka ndi'i ajàn mə ìnnù Nwĩ i tsinə aa, bì'inè tigè mbu nswonə aa mə akə le? Mə mbə Nwĩ a lwisə ntəŋ a nu bì'inè nlon ìnnù jî bî jî'inè, a ghìrè aa annù yï a sè tsinè a ŋghìrə aa ε? (Wa mə ghàà laà aa tsó mə bə ghàà aà.) ⁶ Kaa mbə a wa'à ma la bə! A laa bə aa maa ajàn bon mbə Nwĩ à yî n̄tigə mbu tso'ɔtə misa'a mi bə bî faa mbi aa mə akə aa ε?

⁷ Mbə a bə yï mə àjàŋ mə mè sè nòŋsè Nwĩ wa nanşə mbii ŋkii ghìrə aa, a bəŋnè ndi'i aa ajàn mə Nwĩ a ləə ŋkà'á yï ŋku'usə nzi nì nìgha'a ghu mbo, bi tigè mbu nniŋə nî isa'a a nu mə tsó nù yï mbi aa a ya aa ε? ⁸ Bì'inè tse swonə mə tâ bì'inè aa ŋghìrə ìnnù jî bi ta tâ ìnnù jî sigìnè i ka nzi aa ε? Tsó ajànə mə bə bî mɔ'ɔ tɛ'ɛ nniŋə nî ìnnù

a nu bĩ'ĩ mbəgītə nĩ yĩ'inè ñswòŋə aà. Nwĩ à ka yĩ nĩŋ isa'a a nu bo a ajàŋ mə a ku'unə aà.

Kaa ñù tsù à sị ghu tswê mə ànnù yi a tsinə

⁹ Ma mùu ajàŋ a tigè mbə aa mə akə aa ε? Bĩ'ĩ baYuda bəŋtə ntsyà bə bi mɔ'ɔ aa ε? Nŋaŋ, kaa tsi'ĩ mutsĩrê. Bĩ'ĩ tɛ'ε mə ñswon mə bə bĩtsim tswe aa a mûm ìbî, kə bə baYuda kə baGrikia,
¹⁰ Bi ŋwa'anə a mûm àŋwà'ànə Nwĩ mə:

“Kaa ànnù ñù tsù kaa a sị tsinə, ìŋə, kaa tsi'ĩ yĩ m̀fùùrè!

¹¹ Kaa ñù tsù à sị a Nwĩ zĩ, ìŋə, kaa ñù tsù à sị Nwĩ lɔɔ.

¹² Bə bĩtsim fùrè mə ñjĩm yàà a nu Nwĩ, bo bĩtsim fànsə mə annù ñtigə mbi'ĩ;
kaa ñù yĩ m̀fùùrè kaa à sị annù yĩ sịgìnə ghìrə,
kaa tsi'ĩ yĩ m̀fùùrè.”

¹³ “M̀ntòŋê myaa mi bə aa tsǒ ñìsyè nĩ nĩ ŋa'anə ntə mfi'isə nĩ àyà'a yĩ bi aa,
ìlèè jyaa i luu nĩ ìbaŋnənnù.”

“M̀ìghàà m̀i mə mi fè'ε a ntsu bo aa mi bə tsǒ ñlì'ĩ yĩ mə i fè'ε a ntsǔ g̀ì aà.”

¹⁴ “A ntsǔ bo aa a fè'è tsi'ĩ mbəgītə jĩ bi ñlon mə bo luu nĩ àlwintəŋə aà.”

¹⁵ “Bo tswa'atə nĩ a ŋghε nzwitə bə,

¹⁶ bo yi ntsyǎ a adìgə aa adìgə ya a tigè ñluu nĩ ñgi'ĩ bo bì àjənə.

¹⁷ Kaa bo wa'ǎ ajàŋ yĩ mbə bo ghìrə ñtswe nì m̀bɔɔnə aa zĩ.”

¹⁸ “Kaa bo wa'ǎ annù mbo'ɔtə Nwĩ tɛ'ε nzi.”

19 Tsîtsòŋ bî'inè zi mæ annù yîi mæ nòŋsè a swon aa, a ghàa aa a mbo bè bîi nòŋsè a sa'a waa aà, mæ tâ nù tsù à tsee nî ànnù a nswon ñkweré àtù yi ghu bù ntswe tă tâ nù ntsim fâa mbi à zi mæ yu ka yî fa akwi'i nighàa a mbo Nwî. 20 Nlon mæ kaa nù tsù à sî ghu tswe mæ ìnnù ji i tsinè a nsi mi'i Nwî aa mæ a yòŋè nòŋsè; lâ nòŋsè a bànŋè ñghirè aa bə mæ tâ bè zi ìbî.

Ajàŋ mæ Nwî a ghìrè ànnù yî'inè a tsinè ni a nsi mi'i yu aà

21 Tsîtsòŋ Nwî à dî'ì mē a mânjî yîi mæ a ghìrè annù bê a tsinè ni a nsi mi'i yu aà; kaa à sî tsyà aa a njm nòŋsè, tsó ajàŋə mæ aŋwà'ànə nòŋsè bo bì ñgǎŋntoo Nwî swonə aà. 22 Nwî a ghìrè ànnù bê bîtsim a tsinè ni a nsi mi'i yu ntsya aa a njmə àbîintiì yaa a nu Yesu Kristo, kè bo bə baYuda kè bîtzî Nwî, 23 ñlon mæ bè bîtsim ghìrè mæ ìbî kaa wa'à ni nìgha'a ni Nwî nya burə mbu ntswe tswe aà. 24 Annù yaa a tigə ntsinè ntsya aa bə a njmə ìbòŋ Nwî yîi mæ a tènə waa ghu aà, ñyonə nî ajàŋ mæ Kristo Yesu à le ntsu'u atú yî'inè aà, 25 tsi'î Yesu wa yîi mæ Nwî à le lògə aləə nù yi nsi'itə ìbî ghu mæ bè ka ñkwerə ntsya a njmə abiintiì. Nwî à le ñghìrè ma la aa a ndî'ì mæ annù yi a tsinè, ñlon mæ ànnù ajàŋ mæ a tswa ntì yi tsó Nwî aa, a leè ñghìrə a li'inè ìbî yî m̀bî, 26 a le ndî'ì aa mæ tsîtsòŋ, yu yumbon, annù yi a ntsinè, a kî ñghìrè ni mæ tâ ànnù nù yîi à nìŋə ntì yi a nu Yesu aa tâ a ki ntsinè.

27 Lâ ànnù ajàŋ mæ bî'inə kwèè ntì yî'inè aa a tigè m̀bə aa mæ akə aa ε? Kaa mbə bî'inè wa'á

ntiì yǐ'inè bú ñka ñkwεε. Nji'í ànnù i tigè m̀bè aa àkè aa ε? I bə aa mə bǐ'ině lèè ǹɔ̀nsè aa ε? N̄gañ, mbə a bə aa tsi'í mə bǐ'inè tswe ní àb̄iintiì. ²⁸ Nlɔñ mə bǐ'inè bii aa mə annù ñũ a tsinè n̄yɔñə aa a j̄imə ab̄iintiì, kaa a si aa ni m̀fà'à mi n̄lèə ǹɔ̀nsè yɔñə. ²⁹ Kè Nwǐ à bə aa tsi'í Nwǐ baYuda aa ε? A s̄i Nwǐ b̄it̄iz̄i Nwǐ k̄i mbə aa ε? ñ̄ñə, à k̄i mbə Nwǐ b̄it̄iz̄i Nwǐ, ³⁰ tsó mə Nwǐ à naa tsi'í yǐ m̀fùurè aà; à ka gh̄irè mə tâ innù bè bii mə bi ñetə waa, tâ ì tsinè n̄yɔñə aa n̄i àb̄iintiì yaa, tâ à yǐ b̄è bii bi s̄i waa ñètè aa k̄i n̄tsinè n̄tsya aa tsi'í a n̄j̄imə ab̄iintiì yaa. ³¹ Ma mùu aj̄añ bǐ'inè aa t̄igə mè'e a ǹɔ̀nsè ñlɔñ ab̄iintiì mà yũ aa ε? N̄gañ! Bǐ'inè ka b̄añnə k̄i d̄īintè ǹɔ̀nsè.

4

Ab̄iintiì Abraham ȳi mə a ni al̀ensè aà

¹ Bǐ'inè aa swɔñ mə akə n̄lɔñ Abraham tâ àtsə yǐ'inè aa ε? ² Mbə a bə yǐi mə Nwǐ à lɛ mbii mə ànnù Abraham a lɛ n̄tsinè a n̄si mi'i yu Nwǐ ñlɔñ aa ìfà'á yi yǐi à lɛ m̀fà'à aa boñ mbə a tswé ní ànnù yǐi mbə a k̄a ñkwεε n̄tiì yi ghu; lâ kaa a wa'ă aa a n̄si Nwǐ b̄è. ³ Añwà'ànè Nwǐ a swɔñ aa mə akə aa ε? A swɔñə aa mə, “Abraham à lɛ mbii Nwǐ, Nwǐ a tigè ñlɔgə ab̄iintiì yi ya n̄i ànnù yǐi mə a gh̄irè innù ji i tsinè aà.”

⁴ Nù yǐi a fà'à aa, a kwɛrə ñkabè àfà'á yǐ, la kaa bi wa'ă ñkabè àfà'á yǐ ya l̀ɔ̀gè aa tsi'í tsó m̄it̄əñnè. ⁵ Lâ nù yǐi mə kaa à s̄i fà'à aa, m̀b̄añnə n̄iñ n̄tiì yǐ a nu nù yǐi mə a gh̄irè ni mə tâ innù

bê bî bi tâ ì tsinə a nsi mi'i Nwî aa, Nwî a lògə abîintiî yi ya aa a nî ìnnù ji jî tsinè. ⁶ Aâ ànnù yîi mə David à le ki nswonə aâ, ñniŋə nî m̀bɔɔnə a nu nù yîi mə Nwîŋgòŋ a lògə abîintiî yi a nî ìnnù ji jî tsinè kaa wa' à bê ifà' à bə aà:

⁷ “M̀bɔɔnə a mbo bə bîi Nwî à lî'inə ifansənnù jyaa ŋki ŋkusə ibî waa laà;

⁸ M̀bɔɔnə a nu nù yîi mə kaa Nwîŋgòŋ à si innù jî bî ji səŋə nləə ghu atà aà.”

⁹ Bî le swon aa mə m̀bɔɔnə mà yû ì tswe aa tsi'î a mbo bə bîi bi ŋetə aa ε, kè ì ki ntswe a mbo b̀t̩ŋet̩ə aa ε? Bî'inə swon aa mə bi le nlògə abîintiî Abraham nî ànnù yîi a ghîrə innù ji jî tsinè aà. ¹⁰ Bî le nlògè aa a noò àkè aa ε? A noò yîi mə bi ŋet̩ə m̩ə yi, kè m̀bɔɔŋ tâ bì ŋet̩ə yi aa ε? Kaa à le ŋwa'a aa a noò yîi bi le ŋet̩ə yi aa bê. Kaa à le t̩i bə aa bi burè t̩i yi ŋet̩ə. ¹¹ Bî le ŋet̩ə yi aa tsi'î tsò àlensè kè àwen a d̩i'î mə innù ji ì tsinè m̩ə a n̩im̩ə àb̩intiî yîi à le ntswe n̩i yu m̀bɔɔŋ bì ŋet̩ə yi aà. N̩ji'î ànnù ma yû ì bə mə bi le si lòɔ ŋghîr̩ə yi tâ à bə ta bì bə b̩i mə bi b̩i t̩i ghə bi ŋet̩ə waa, bi tigè nlògə abîintiî yaa tsi'î tsò innù jyaa jî tsinè aà. ¹² Tâ à ki mbə ta bì bə b̩i bi le ŋet̩ə waa aa, kaa wa' à bu'usə ŋet̩ə aa tsi'î ŋet̩ə bə, m̀b̩aŋnə m̀bə bê b̩i bi le si yòŋə figè àb̩intiî ya yîi mə taà y̩'inə Abraham à le ntswe n̩i yu m̀bɔɔŋ bì ŋet̩ə yi aà.

Bî'inə kwɛrə innù j̩i mə Nwî à kà'a nyonə aa a n̩im̩ə ab̩intiî

13 Nkà'a ya yïi mə Nwĩ à le ñkà'à a mbo Abraham bo bì ñgwè'è yï mə bo ka yï jì mbi yũ ntsim aa, ì le nyonè aa a nĵim nyù'ùnə nònşə aa ɛ? Nĵaŋ, kaa ì le ñki'ì aa a nĵim nyù'ùnə nònşə yonè. Ì le mbàŋnè nyonè aa a nĵim ajàŋə mə à le nniŋ ntiì yi a nu Nwĩ ìnnú ji ì tigè ntsinə aà.

14 Mbə a bə mə bĵibindâ bi ka bə aa bə bĵi bi lèè nònşə aa, bəə boŋ àbĵintii a tşyâ àdàŋè dàŋè, ñkà'a Nwĩ ya ì kĵi ntsya adàŋè dàŋè. 15 Nlon mə, nònşə a zĵi aa nĵi àlwintəŋə Nwĩ, lá nònşə à bə tuu bə, boŋ kaa bə si nònşə kĵi ŋwo.

16 Nkà'a ya ì le ntswe nlonə aà àbĵintii, tă tâ à nanşə nlaa mə ñkà'a mà yú à ni mètəŋnè mə Nwĩ, nyonə a nĵim ìbɔŋ yi, à fa a mbo Abraham, bo bì àtsé yi, kaa wa'ă aa tşi'ì a mbo bə bĵi mə bi lèè nònşə aa fâ, ñki fa aa a mbo bə bĵi mə bi kĵi ntswe nĵi àbĵintii tşi'ì tsó Abraham aà. Nlon mə Abraham à laa mbə taà yĵi'ìnə bitsimè, 17 a ajàŋ yïi mə bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwĩ mə, “Mè ghìrè mè ghò ò tigè mbə ta bì itoo jĵi ghà'à ñgha'a aà.” La a bə mə ñkà'a mà yú ì le mbòŋ a nsi mi'ì Nwĩŋgòŋ wa yïi mə Abraham à le mbii aa, mbə Nwĩŋgòŋ wa mə a yweense bĵiku bi bə aa, ñki mbə Nwĩŋgòŋ wa mə a swonə ñjoo ì fe'è a nĵi àbwenə adàŋè dàŋə aà. 18 Abraham à le mbii ñkĵi mbe ni mə yu ka yĵi bə ta bì itoo jĵi ghà'à ñgha'a ka mə kaa à le ŋwa'à nĵi'ì ànnú a ñka mbe tşwé aà. Mbii tşi'ì ajàŋ mə àŋwà'ànə Nwĩ a le nswonə aa mə, “Ñgwè'è yò ì ka yĵi gha'a ì bə tşi'ì tsó mĵinŋon aburə.” 19 A le ti bə maà noð aa boŋ à bə mè tşi'ì tsó ìlòò ñkĵi yĵi fùùrè, lá kaa àbĵintii yi kaa kĵi'ì bəŋə ka mə à le nlèntə mbĵinnú yĵi nyə mə

yu tigè ñku, kè ñyø mø kaa mbø ñgwê yï Sarah a wa'á mu bù njwe aà. ²⁰ Kaa à le wa'á abiintii yi ma'àtè, kaa ñki'ì nì ñkà'á Nwĩ ya kii njiñkø. Abiintii yi a le mbàñnè ñlwensø yi ni mìa'à, a gha'asè nì Nwĩ. ²¹ A le nanşø nzi a laa mø mbø Nwĩngòñ a ghìrè ànnù ya mø à le ñkà'á aà. ²² A bê ñji'ì ànnù yïi mø Nwĩngòñ à le lògø abiintii Abraham ya nì ànnù yïi a ghìrè innù ji i tsinè a nsi mi'i yu aà. ²³ Kaa bi le ñwa'à ñwà'ànè nighàà nùlà mø, "Nwĩngòñ à le mbeentø yi tsi'ì tsò ñu yïi mø innù ji i tsinø aa," ñlon aa tsi'ì ñgàá yï. ²⁴ Bi le ñki ñwa'anø aa nlon aà ñgàá yï'inè, bii mø Nwĩ à ka yi kii beentø mø innù jì'inè i tsinø nlonø aa ajàñ mø bii'inè bii yu wa yïi mø à le nyweensø Mmà'àmbi yï'inè Yesu ni nìwo aà. ²⁵ Yïi mø bi le nzwitø yi nlon innù jì bii'inè, mbũ nyweensø ni nìwo mø bi ghìrè tá innù jì'inè tsinø a nsi mi'i Nwĩ.

5

Ajàñ mø ànnù bê a tsinø a nsi mi'i Nwĩ aà

¹ Tsìtsòñ a ajàñø mø bi ghìrè mø ànnù yï'inè a tsinè a nsi mi'i Nwĩ ñtsya a njĩm àbiintii aa, bii'inè tswè nì mbòonø bii'inè bì Nwĩ ñtsya a njĩm Yesu Kristo. ² Ntsya a njĩm Kristo bo bì àbiintii yi'inè, bii'inè kùù mø a mùm ìbòñ Nwĩ yïi mø bii'inè tswè ghu tsìtsòñè aà. Bii'inè doritø, mbe ni mø bii'inè ka yï tswè nì àbwarø a mùm ñigha'a ni Nwĩ. ³ Kaa bii'inè si doritø nlon aa tsi'ì ma yù bê, bii'inè kii ndoritø a mùm ñgi'i yïi bii'inè yø aà, ñlon mø bii'inè zi mø ñgi'i i zi nì àtànñtiì, ⁴ àtànñtiì a zì nì mighìrìnè mi innù mî sigìnè, mighìrìnè mi

innù mî sigìnè ma mû mi tigè ñghirè ni mē tâ bǐ'inè ka mbe nî ñkà'a Nwĩ. ⁵ Ajàn yii mē bǐ'inè be aa kaa mbē a wa'ǎ yi'inè bwe'esè ñlon mē Nwĩ à nàñsè mē ñswi'i akòñnè yi a mûm ñtiì bǐ'inè ñtstsya a njimē Azwĩ Nwĩ yii mē à fa a mbo bǐ'inè aà.

⁶ Nòò yii bǐ'inè le mburè nî ìbòrikè njoo aa, nòò à le ñkù'ù Kristo a kwo a atu ñgǎñabi'intiì. ⁷ A tsyanè a mbo ñù a ñkwo a atu ñù yii innù ji tsinè aà, ka mē, nòò tsù, mbē ñù à tse yweñtè kwo a atu ñù yí ñsigìnè aà. ⁸ Lá Nwĩngòñ a dǐ'i ajàn yii mē yu nañsè kòñè yi'inè aa laà: Nòò wa yii mē bǐ'inè le mburè a nî ñgǎñghirè innù jì bǐ aa, Kristo a kwo a atu bǐ'inè. ⁹ Tsǒ mē, ñtsya a njimē àlèè nu yi, à ghìrè ànnù yi'inè a tsinè a nsi mi'i Nwĩ aa, à ka kù'ùsè bú ghèè nî mbǐi i nyweense yi'inè a nî àlwintòñ Nwĩ. ¹⁰ Nòò yii bǐ'inè le mburè a nî ñgàñkibàà Nwĩ aa bǐ boònsè yi'inè bǐ'inè bǐ Nwĩ ñtsya a njim ñìwo ni Mú yǐ. Tsǐtsòñ ghulà mē bǐ boònsè mē yi'inè bǐ Nwĩ aa, à ka kù'ùsè ghèè nî mbǐi i yweense yi'inè a mûm ñtswèntiì Kristo. ¹¹ Lá kaa à burè ti annù tsim yii a tswe ghu aa bē, bǐ'inè doritè ñlon annù yii mē Nwĩ à ghìrè mē ñtsya a njim Mmà'àmbi yǐ'inè Yesu Kristo yii mē à ghìrè mē bǐ'inè bǐ Nwĩ boònsè aà.

Adam bo Kristo

¹² Tsǒ mē ìbǐ i le nzǐ faa mbi ñtsya aa a njim ñù yí mǐfùurè, ñìwo ni kǐ ñtsya a njim innù jì bǐ aa, ñìwo tigè ñsèenè ñghèè a mbo bē bǐtsim ñlon mē bē bǐtsim le ñghirè ìbǐ aà. ¹³ A nî ànnù ññkon mē innù jì bǐ i le ñtswe fàa mbi mbon tâ bǐ fa

nôḥsè. Lâ kaa bi si innù jî bi sɛnɛ nləə a adigə yîi kaa nòḥsè sî ghu tswê. ¹⁴ Lâ nìwo lɛ ntigə mbu'utə nî bə ñlɔginə ni Adam ḡghɛɛ nywe'e ni Moses, ḡki ḡghɛɛ nywe'e ni bə bî mɔ'ɔ bîi mə kaa ibî waa i lɛ ḡwa'à gha'a ḡkɔ'ɔ nywe'e a ajàn mə Adam à lɛ ḡwò nòḥsè aà.

Adam à lɛ mbaa mbə figə ḡu wa yîi à lɛ ntswe nî ñzî aà. ¹⁵ Lâ kaa innù ma jû ji baa kaa i sî ku'unə ñlon mə mîtəḡnə mi Nwî mîi à fa tî ñdùu aa kaa mi sî tsi'î tsɔ ibî Adam wa bə. A nî ànnù nîḡkon mə bə bî ghà'atə lɛ ḡkwo nlon ibi ḡu ma ghû yî m̄fùùrə. Lâ ìbɔḡ Nwî i bāḡnə ḡgha'a ntsya, mîtəḡnə mi tî ñdùu mi mya mi kîi ḡghɛɛ ni a mbo bə bîi bi gha'a ḡgha'a ntsya a nḡim ìbɔḡ ḡu yî mɔ'ɔ wa, Yesu Kristo. ¹⁶ Mîtəḡnə mi tî ñdùu mû kaa mi sî bə aa tsi'î tsɔ ànnù yîi mə ibi ḡu yî m̄fùùrə wa i ghìrə aà. Nlon mə, ìsa'a Nwî yîi mə i lɛ nyòḡə a nḡimə afānsənnù ya yî fùùrə aa i lɛ nniḡ ḡḡi'î a nu bə. Lâ mîtəḡnə mi Nwî mya mi bāḡnə ñtsisə ìfānsənnù jî ghà'à gha'a. ¹⁷ A nî ànnù nîḡkon mə, ñtsya a nḡimə afānsənnù ḡu yî m̄fùùrə nìwo lɛ nìḡḡinə ñtigə mbu'utə mbi ntsya a nḡim ḡu wa yî m̄fùùrə. Lâ ànnù yîi mə ḡu yî m̄fùùrə, Yesu Kristo, à lɛ ḡghìrə aa, a bāḡnə ñzi nî ànnù yî wè yî wè a mbo ḡu ñtsim yîi mə à kwɛrə ìbɔḡ Nwî yî wè wa bi tigə ḡghìrə annù yi a tsinə a mbo Nwî, mə à ka yî tigə mà'a tsyá a mûm ñtswəntîi yî a nḡim Yesu Kristo.

¹⁸ Ajànə mə afānsənnù ḡu yî m̄fùùrə a lɛ nniḡ ìsa'a a nu bə bitsim aa, à ki mbə ajànə mə ànnù yî tsinə ḡu yî m̄fùùrə a ghìrə bə bitsim tsyá ìsa'à ñtswe nî ñtswəntîi. ¹⁹ Tsi'î tsɔ ajànə mə àtîi atu

nyweense yi'inè tsǒ yu. ⁶ Bǐ'inè zi mə mǎrè yǐ'inè yǐ nǐlwèn wa bi le ñkwèentè a ati bǎñnè bǎñnè bo bi Kristo mə bi ta ñgi'i a ni mbǐnnú ibí ya mə tâ bǐ'inè tsuu ghèè nǐ mbǐi a mbê ìbù'u innú jǐ bǐ. ⁷ Nlon mə yu wa yǐi mə à kwò mə aa bi kètè mē mǎñkèrè mi innú jǐ bi ghu nú. ⁸ Mbə a bə yǐi mə bǐ'inè kwò mē bǐ'inè bi Kristo, bon bǐ'inè bii mə bǐ'inè ka yǐ kii tswe ntǐi bǐ'inènbò. ⁹ Nlon mə bǐ'inè zi mə Kristo yǐi bi leè nyweense ni nǐwo aa, kaa à ka yǐ wa'à bù ñkwo. Kaa nǐwo sǐ nǐ àdà'à yǐ tsu ghu nu bù ñtswe. ¹⁰ Nǐwo nya mə à le ñkwo aa, à le ñkwo aa a nǐ innú jǐ bi ñgàà yǐ mǐfùurè. Lǎ ñtswèntǐi yǐi a tigə ntswe tsǐtsòñè aa a tswe aa a mbo Nwǐ. ¹¹ Ma mùu ajàn tâ nǐ ki nlogə ibǐnnú ghuu mə nǐ leè ñkwo a ni innú jǐ bǐ ñtigə ñki ntswe ntǐi aa a mbo Nwǐ a mum Kristo Yesu.

¹² Ma mùu ajàn nǐ tsuu mà'àtə tâ innú jǐ bi ì ka mbu'utə nǐyǎnú yùu yǐi ì kwo aa ta ki ghìrə mə nǐ ka yu'unə bē innú jǐi mə nǐyǎnu ì yè'ətə aà. ¹³ Nǐ tsuu idigə nú jùu jǐ tsǔ a mbô innú jǐ bi lǒ mà'àtə tâ ì tigə nlogə tsi'ǐ tsǒ ñjoo ifà'a abǐ'intǐi. Nǐ bǎñnə mfa ibǐnnú ghuu a mbo Nwǐ tsi'ǐ tsǒ bə bǐi mə bi fi'isè mē a mǐm nǐwo bi kuu a mǐm ñtswèntǐi, ñki mfa idigə nú juu a mbo Nwǐ tâ à logə tsi'ǐ tsǒ ñjoo ifà'a innú jǐ tsǐnè. ¹⁴ Nlon mə kaa mbə innú jǐ bi wa'ǎ ni mǐdà'à a mbu'utə bù tswé tsǒ mə kaa nǐ sǐ aa a ñji'i mǐkòrə nòñsè tswe aà, nǐ bǎñnə ntswe aa a mǐm ìbòñ yǐi Nwǐ a ghìrə a nu bù aà.

¹⁵ Bǐ'inè aa tigə swon mə akə aa ε? Bǐ'inè aa ki ghìrə innú jǐ bi nlon mə bǐ'inè sǐ aa a ñji'i mǐkòrə

7

Ajàŋ yïi mə Paul à le mfiğìñě annũ mbə mu Kristo a ni nòŋsə nìyɔ'ɔ aà

¹ Bilîm bâ mə wà'atə mə nì ka yu'u annũ yïi mə mə swon aa tâ àtũ yuu laa ghu nlon mə nì ni bə bii nì zi nòŋsə aà. Nòŋsə a tswa ñu aa wâ noò mə à bùrə a atũ ñtì aà. ² Bì'inè logə a nî àlènsə mə nòŋsə a tswa mǎŋgyè mbi'i ñgaà ñdoò yï aa a noò yïi mə ñdoò yï à tswe ñtì aà. Lá bæε mē ñdoò yï à kwo yi, bon kaa m̄bê nòŋsə wa'à yi bú ñtswa mbi'i ñgaà ñdoò yï. ³ Nòò wa mə ñdoò yï à tswe ñtì aa, à bə ghèε ki tswe bo ñumbâŋnè yï dàn bon à bə aa mǎŋgyé àjirè. Lá bæε ñdoò yï a kwo yi bon kaa nòŋsə à si nii bu ntswa. Bæε mə a ghèε nyɔ'ɔ a ñu dàn bon kaa à si mǎŋgyé ajirè bə.

⁴ Aa àjàŋə a ki mbə a mbo bù aa mbǎ bilîm bâ, nì lèε ñkwo a mum nòŋsə ñtsya a ñjîm ibiinu Kristo ta tigə tswe a mbo yu wa mə Nwî à le nyweensə nì nìwo aa ta ki fà'a ifà'à yï sigìnə a mùm àfà'à Nwî. ⁵ Nlon mə nòò wa yïi mə bì'inè le si tswe ntswé yï'inè ñyon ni nɔyǎnũ yï'inè aa, ñnnũ jî bi jii mə ñɔyǎnũ yï'inè i yè'ètə, jya jii mə nòŋsə à le mbìnsə aa, i fa'à ni a nu bì'inè, bì'inè tigə ñghirə nî ñnnũ jii mə i zì aa bə nì nìwó. ⁶ La tsìtsòŋ, bi kètə mē nòŋsə wa a nu bì'inè, ñlon mə bì'inè kwò mə a ni ñnnũ jya jii mə bì'inè le mbə ibù'ù ghu aà. Kaa ki'i bù mfa'a nî ñnnũ ñyonə aa nî àlwènə nòŋsə ya yïi mə bi le ñŋwà'ànə aa, bì'inè bàŋnè mfa'a nyòŋə aa ni ñtwèntì yï mfi ya a mùm Àzwî.

Nòņsè bo innù jĩ bĩ

⁷ Mbə bĩ'inè swoŋ aa mə akə aa ε? Mə nòņsè à nĩ innù jĩ bi aa ε? Kaa a si la bē. Lā nòņsè à le mbaa tsuu bə, boŋ kaa mə s̄ annù yĩ bi zĩ. Bĩ'inè logə yuà tsi'ĩ tsô àlènsè: Nòņsè à le mbaa tsuu swoŋ mə, "Tsùu ayoo ndĩm ghò i ghè'ènè" boŋ kaa mə si aghè'ènè zĩ. ⁸ Nòņsè à le ntsyà ntswe nĩ àbwarə nyòŋə aa a n̄jĩm ndi'i Nwĩ jya ntigə mbiĩnsə mbuu njoo jĩ yè'ètə a mbuu mbuu a nu mə. Nòņsè a yĩ ntsuu bə aa innù jĩ bi i nōŋ tsó i kwô. ⁹ A le mbə a noò mò'ɔ aa mə nĩ àtu ibiĩnú gha mə tswènti ti nòņsè. Lā noò wa mə ndi'i Nwĩ i le nzi aa, ibi i biĩnè, mə tigè ŋkwo, ¹⁰ ndi'i jya jĩ i le ntswe aa nì m̄fā ntswènti aa i bāŋnè ntigə nzi bə nì nìwo a nĩ yaa ŋgaa yũ. ¹¹ Nloŋ mə ibi i le nyə abwarə yi ntsya aa a n̄jĩm ndi'i jya mbwe'esə gha nzwitə.

¹² La a bə mə nònsè yumbəŋ à laa m̄aņsè, ndi'i Nwĩ jya i k̄i n̄laa maņsə, ntsinə ŋki mbəŋə. ¹³ La a bə mə annù yĩ mə a le mbə yĩ sigìnè aa, a le ntigə nzi bə nì nìwo a mbo mə aa ε? Kaa mbə a ki'ĩ maa ajaŋ bē. A le ŋghìrə ibi, n̄logə annù yĩ sigìnè m̄fa'a ni yu. Ibi wa i tigè nzi nì nìwo a mbo mə mə tâ bi naņsə nyə ajaŋ yĩ mə m̄arə yĩ yĩ annù n̄ŋkoŋ à bə aà. Tsó mə a bə laa, n̄tsyà a n̄jĩm ndi'i jya bi di'ĩ àjàŋ mə ibi i naņsə nswèrè mbə aà.

Ajàŋ mə ibi bo ibòŋ i tonə ni a nu bə aà

¹⁴ Bĩ'inè zi mə nòņsè à tswe aa a mbo izwĩ ji'inè. Lā mə bāŋnè mbə ŋũ n̄jyānú, yĩ mə bi

fee a gha a mbo innù jī bi tsǒ àbù'ù. ¹⁵ Kaa mè sǐ annù yīi mē mē ghìrè aa nan̄sè n̄zi tâ àtú ya laa ghu nloŋ mē kaa mè si annù yīi mē mē kòŋə a ŋghìrə aa ghìrè, la mbàŋnè ñghìrə aa bê ànnù yīi mē bàà aà. ¹⁶ Mbə a bə yīi mē mē bàŋnè ñghìrə bə annù yīi mē mē si kòŋ aa boŋ mè bīi aa mē n̄ŋsè à b̄ŋə. ¹⁷ La a bə mē kaa annù ya aa à si mē bu ŋghìrè, a bàŋnè ñghìrə ibi wa mē i tswe a nu mè aà. ¹⁸ Nloŋ mē mè zi mē kaa ànnù yī sigìnè yī tsu kaa a si a nu mè tswé, là'à tsi'í a múm ñjyānu mè. Mē tse ki yè'ətə a ŋghìrə ànnù yīi mē a ku'unə aa, la kaa wa'à n̄i m̄dà'a a ŋghìrə tswé. ¹⁹ Nloŋ mē kaa mè si innù jī sigìnè jīi mē mē yè'ətə a ŋghìrè aa ghìrè. Mē bàŋnè ñghìrə aa jī bi jya mē kaa mè si kòŋə a ŋghìrə aà. ²⁰ Mbə a bə yīi mē mē ghìrə aa annù yīi mē mè si kòŋ a ŋghìrə aa bəə boŋ kaa si mē bu ŋghìrè, a bàŋnè ñghìrə ibi wa mē i tswe a múm nu mè aà.

²¹ Mē tigè ñyə a bə n̄ŋsè mē mè yi ghèə ghìrə annù yī sigìnè aa, ibi i bàŋnè ñkhə n̄zi a abô. ²² Nloŋ mē mē doritə a nyōŋ n̄ŋsè Nwī a múm ñt̄ii mè, ²³ lâ a n̄i ìdigə nu ja tsim, n̄ŋsè yī dāŋ a bàŋnè ma'a n̄i n̄ŋsè wa mē à tswe a múm ñt̄ii mè aa n̄i ñtsò, ñghìrə naa a n̄i àbù'u n̄ŋsè ibi wa yīi mē i tswe a n̄i ìdigə nu mè aà. ²⁴ Wεε ŋgi'ì yà aa ε! A gha a mbo ñjyānū ñiwô yù aa a ka kwere wo aa ε? ²⁵ Mē fā m̄bi'ikə a mbo Nwī ñloŋ ŋgaa Mmà'àmbi yī'inè Yesu Kristo! Aà àjàŋə mē mē tigə n̄tswe aa á yúlà: A n̄i ñkòŋə yà, mē fà'a ni a mbo n̄ŋsè Nwī wa a múm àtu mè, lâ ñjyānū yà ì bàŋnè m̄fa'a ni a mbo n̄ŋsè ìb̄i.

8

Ajaŋ mə ɲù a tswe ntɛ̀ a mùm Azwĩ Nwĩ aà

¹ Kaa mbə bi wa'ă isa'a tsɛ̀tsɔ̀n bũ ñnɛ̀n a nu bə bĩi mə bi tswe a mum Kristo Yesu aà. ² Nlon mə nɔ̀ɲsə Azwĩ wa mə a fa ntswɛ̀ntɛ̀ a mum Yesu aa, à ghìrè mə mə tâ mə fɛ̀'ɛ̀ a mum nɔ̀ɲsə yĩ mə a zĩ aa ni ìbì bo nìwô aà. ³ Nwĩ à le ɲghìrə annù yĩ mə kaa nɔ̀ɲsə à le ɲwa'ă ɲghìrə zi ñlon mə nɲyanú ɲùmìsɔ̀n ì bɔ̀rê aà. A le ntoo Mú yĩ, a sigə nɔ̀gə marə ɲùmìsɔ̀n yĩ mə a ghìrə ìbì aa mə tâ à tìgə ayoo mmà'anwĩ a nsĩ'itə ìbì bê. Ma mùu ajaŋ à le ntìgə nsa'a ìbì nɲyǎnú. ⁴ Nwĩ à le ɲghìrə ma mùu ajaŋ aa mə yu lwensə annù yĩ tsɛ̀nə yĩ mə nɔ̀ɲsə a lòò a mbo bĩ'inə bĩi mə bi tswe ntswɛ̀ntɛ̀ yĩ'inə a mùm Azwĩ kaa wa'à tswé ɲyonə aa bə nɲyǎnú aà. ⁵ Bə bĩi mə bi tswe ntswɛ̀ntɛ̀ yàà a mùm nɲyǎnu aa, bi tɛ̀'ɛ̀ atú yaa laa nĩ ìnnù ɲii mə nɲyǎnú yàà ì yè'ətə aà. Lá bə bĩi mə bo tswe ntswɛ̀ntɛ̀ yàà a mùm Azwĩ aa bi tɛ̀'ɛ̀ atú yaa laa nĩ ìnnù ɲii mə Azwĩ a yè'ətə aà. ⁶ A nte'ɛ̀ atú yo a nĩ ànnù yĩ mə nɲyǎnu ì yè'ətə aa, à ni nìwô. Ntè'ề atú ni ànnù yĩ mə Azwĩ lòò aa, à nĩ ntswɛ̀ntɛ̀ bo m̀bɔ̀ɔ̀nề. ⁷ ɲù yĩ mə à tɛ̀'ɛ̀ atú yi a nĩ ìnnù ɲii mə nɲyǎnú yĩ ì yè'ətə aa, à nĩ ɲgàŋkìbàa Nwĩ, ñlon mə kaa à si nɔ̀ɲsə Nwĩ yu'unə; a nswoŋə annù nĩŋkoŋ, kaa m̀bə a wa'à tɛ̀'ɛ̀ ñləə. ⁸ Bə bĩi mə bi yu'unə nɲyǎnú yàà aa, kaa mbə bi wa'ă annù yĩ mə a bɔ̀ŋə Nwĩ aa ghìrè.

⁹ Lá kaa nì sì aa a mùm nɲyǎnu tswé, nì tswe aa a mùm Azwĩ, mə mbə a bə tsi'ĩ annù nĩŋkoŋ

mə Azwĩ Nwĩ a tswe a nu bù. Nù yĩ mə à sị nĩ Azwĩ Kristo tswê aa kaa à sị ñú yĩ bê. ¹⁰ Lâ, mbə Kristo a tswe a mum bù, ka mə ñjyǎnú juu i kwokə nlon i ibi aa, bon ịzwĩ juu i tswéntì nlon mə Nwĩ à ghìrè mē ìnnũ juu i tsinè aà. ¹¹ Mbə Azwĩ Nwĩ wa yĩ mə à ɛ nyweensə Kristo Yesu ni ñwo aa a tswe a múm ñtìi bù bon yu wa mə à ɛ nyweensə Kristo Yesu aa, à ka fa ntswéntìi a mbô ñjyǎnú yùù yĩ mə mbə i kwo aa, i tsyǎ aa a ñjìmə Azwĩ yi ya mə a tswe a mum ñtìi bù aà.

¹² Maa ajàn bilĩm bâ, kaa bĩ'inè sị aa ibù'ù a mbô ñjyǎnu bə, a ñka ntswe ntswéntìi yì'inè ñyon aa ajàn yĩ mə ñjyanú yì'inè i figìtə aà.

¹³ Nlon mə mbə bĩ'inè ka ntswe ntswéntìi yì'inè ñyon aa ajàn yĩ mə ñjyǎnú yì'inè i figìtə aa, bəə bon bĩ'inè ka kwo, lâ a ñjìmə Azwĩ, mbê bĩ'inè zwitə innù jii mə ñjyǎnu i yè'ètè aa, bəə bon bĩ'inè aa bəñnə tswe bitìi. ¹⁴ Bè bìtsim bii mə Azwĩ Nwĩ a tsyàsə aa, à ni bɔɔ bi Nwĩ. ¹⁵ Nlon mə kaa nì ɛ wa'ǎ aa àzwĩ yĩ mə a ghìrə mə nì bə ibù'ù tâ nìbɔ'ɔ bu ñka ntswa ghu aa, kwèrè. Nì ɛ mbàñnè ñkwèrə aa àzwĩ yĩ mə a ghìrə mə tâ nì bə bɔɔ bi Nwĩ aà. Bĩ'inè yi ntɔñnə mə, “Abba! Taà ghà!” aa, bĩ'inè tigè ñtɔñnə aa ni mǎdà'à mi Azwĩ, ¹⁶ a bê Azwĩ Nwĩ yumbɔñ mə bó àzwĩ yì'inè swonə ni mə bĩ'inè bə aa bɔɔ bi Nwĩ. ¹⁷ Mbə a bə yĩ mə bĩ'inè bə aa bɔɔ bi Nwĩ, bəə bon bĩ'inè bə aa bɔɔ bi nda bi Nwĩ, mbə bɔɔ bi nda aa bĩ'inè bì Kristo, mə mbə bĩ'inə ki ñka mbii ñgì'i bĩ'inè bì Kristo, tá tá bĩ'inè nìbò yi ñki ñkwèrə ñgha'à.

Nìgha'a nù mə bǐ'ině be aà

18 Mə wà'àtə mə kaa ŋgi'i yǐ mə bǐ'inè yə tsǐtsòŋə aa kaa ì sǐ kɔ'ɔ ŋkù'ùnə a ni nìgha'a nù mə Nwǐ à ka yǐ fi'isə dǐ'i a mbo bǐ'inè aà. 19 Nǐ nòò wa mə Nwǐ ka yǐ dǐ'i bɔɔ bi nǐ nsi nǐ nsi aa, i yaŋə nǐ njoò tsǐm jǐi mə à le nnaŋsə aa si'i si'i, bo tigè mbɛ. 20 Nlɔŋ mə a le ŋkòŋ Nwǐ mə yu niŋ isa'a a nù njoò tsǐm jǐi mə à le ŋnaŋsə aa tâ ì tigê mbə njoo adàŋə adàŋə, kaa a le wa'ǎ njoo jya kòŋə. Ka mə Nwǐ à le ŋghìrè laa, bi le si be annù yǐ sigìnə, 21 nɔŋ mə tsi'ǐ njoo mà jya mə Nwǐ à le naŋsə aa, i ka yǐ fè'è a mum nìwo nù mə ni ghìrè i kwô mbwɛ aa, i tigə fè'ɛ təə atu bo ni nìgha'a nǐ wè ni bɔɔ bi Nwǐ.

22 Nlɔŋ mə bǐ'inè zi mə, nzi nywe'e tsǐtsòŋ, njoò tsǐm jǐi Nwǐ à le naŋsə aa, i dùmè, nyu'u nǐ nyanǎ tsǒ maburè yǐ mə à tsigè aà.

23 Lâ kaa sǐ tsi'ǐ njoò tsǐm jǐi mə Nwǐ à le naŋsə aa bə mə i yu'u nyanǎ; tsi'ǐ bǐ'inè bǐi mə bǐ'inè kwèrè mə Azwǐ Nwǐ tsi'ǐ tsǒ mǐtəŋnè mi ntsyàmbǐi aa, bǐ'inè kǐi ndumə a múm mbǐnù yǐ'inè a ajàŋ yǐ mə bǐ'ině yu'utə ni mə tâ Nwǐ à yi nlògè yǐ'inè a ni bɔɔ bi, ntigə ŋghìrə mə tâ mǐbǐi mi nù mǐ'inè mǐtsǐm mǐ fè'ɛ a atsaŋə.

24 Nlɔŋ mə àjàŋə mə Nwǐ à le nyweensə yǐ'inè aa bǐ'inè ka tigə kǐ be. Kaa bǐ'ině si ayoo yǐ mə bǐ'ině be aa yə. Nù yǐ mə mbə a bú ŋka mbɛ ayoo yǐ mə a yə aa, à nǐ wò aa ɛ? 25 Lâ mbə bǐ'inè ka mbɛ ayoo yǐ mə kaa bǐ'inè si yə aa boŋ bǐ'inè ka tswa ntǐi yǐ'inè i kǐ yu'utə.

Ajàŋə mə Nwǐ a nàŋsə ndǐ'i ìbòŋ yi aà

²⁶ Aâ àjàṅ yïi mə Azwĩ Nwĩ a kii nzi ṅkwetə nĩ yi'inè bĩi bĩ'inè bɔrə aà; nloṅ mə kaa bĩ'inè sĩ innù jii mə mbə bĩ'inè ká ñtsa'atə Nwĩ m̀betə aa zĩ, la Azwĩ yumbɔṅ a tsa'atə nĩ Nwĩ a atu bĩ'inè ñyè'ə, ntsaa nĩ tswegè, a ni mânjĩ yïi mə kaa mbə bi wa'à ni ñghàà ni ntsù swoṅè. ²⁷ Yu wa mə a nanşə nloɔ nĩ innù jii i tswe a m̀m̀m̀ ñtiĩ bə aa, à zĩ àm̀òòntè yïi a tswe a atú Azwĩ aa, nloṅ mə Azwĩ a kii ntsa'atə nĩ Nwĩ a atu bə bi Nwĩ, ñyoṅə aa a nĩ innù jii mə Nwĩ a lòò aà.

²⁸ Bĩ'inè zi mə a nĩ innù tsim jii mə Nwĩ a ghìrè aa, a fà'à aa mə tâ ì zi nĩ ìbòṅ a mbo bə bĩi mə bi kɔṅə yi aà, là'à bə bya bĩi mə à twòṅə waa nyoṅ aa a ñjĩm ṅkà'á yĩ aà. ²⁹ Bə bya mə Nwĩ à leé m̀foo nzi ntsò'ɔ aa, à le ṅki ntanjə nləə mə tâ bi tigə mbə tsi'ĩ tsó Mũ yĩ, tâ Mũ yĩ wa a tigə mbə ntsyàmbĩi a titiĩ bɔɔ bi ma bi ghà'atè. ³⁰ Bo ma bya mə à le m̀fòò ñtanjə nləə aà, à le ntigə ntwoṅə; bo ma bú mə à le ntwoṅə aa, a ghìrè ànnù yaa a tsinè, bo ma bya mə à le ṅghìrè ànnù yaa a tsinè aa a tigè m̀bii mə bo bi Mũ yĩ yi ṅkuu wa m̀m̀m̀ ñgha'a yu.

Akòṅṅè Nwĩ ñtsya a ñjĩm Kristo Yesu

³¹ A nĩ innù ma jũ tsim m̀bə bĩ'inè tigè ñswoṅə aa mə akə aa ε? Mbə Nwĩ a tswe bi'inè ñi bo a yi'inè aa a tigè m̀m̀còntè wo aa ε? ³² Tsi'ĩ Nwĩ wa mə à le ṅwa'ă a njoṅ mũ yĩ wa liṅ, mbaṅnə mfa yi mə à yi ṅkwə a atu bĩ'inè bitsimè aa, àa wa'à kì ṅka mfa njoò tsim a mbo bĩ'inè bo bi Mu yĩ wa aa ε? ³³ Aa wò mə mbə a niṅ ìsa'a a nu bə bĩi Nwĩ tsò'ɔ a ni bi bə aa ε? Aa tsi'ĩ Nwĩ mə a ghìrè mə tâ innù jyaa i tsinè. ³⁴ Aâ wò mə

mbə a n̄ɲ n̄jò a nu bo aa ε? Aa Yesu Kristo, wa mə à le ɲkwɔ aa, ɲɲə, yu wa mə bi le mb̄ɲnsə a n̄iwo, a tigè n̄tswe a mb̄èè n̄ikwɛɛ Nw̄i n̄i m̄mà'á, n̄tsa'atə n̄i Nw̄i atu b̄i'inè aa ε? ³⁵ Aa wò mə mbə a yátè yì'inè b̄i àkòɲè Kristo aa ε? Mbə a bə aà ɲgi'i ȳi n̄dirè n̄dirə, kè ɲnnù j̄i i yanə yì'inè aa, kè àjàɲə bi tso'ɔ akòrê yì'inè aa, kè ɲj̄i ȳi i kùu a ala'a aa, kè àjàɲ ȳi b̄i'inè boɲ itsə'è j̄i wè'è aa, kè àjàɲ ȳi b̄i'inè tswe a n̄ts̄u n̄iwo aa, kè àjàɲ mə bi lòɔ ɲkwɔɛ atú yì'inè n̄i munwi aa ε? ³⁶ Aa àjàɲ ȳi mə bi ɲwa'anə a m̄úm àɲwà'ànè mə, “Nlɔɲ ɲkwitú gho, bi zwitə n̄i yì'i n̄jw̄i ts̄im; n̄lentə n̄i yì'i tsò m̄binjèrè j̄i mə bi lòɔ ɲwà aà.”

³⁷ Nɲaɲ, a m̄úm ɲnnù ma j̄u ts̄im, b̄i'ì n̄aɲsə m̄ə n̄tsya n̄tsò, nyon aa a n̄j̄m yu wa mə à le ɲkòɲə yì'i aà. ³⁸ Nlɔɲ mə m̄ə n̄aɲsə n̄zi mə, kè n̄iwo, kè n̄tswènt̄i, kè baangel, kè ìdà'à j̄i i sa'a mbi yù aa, kè ɲnnù j̄i mə i tswe ts̄itsòɲ aa, kè ɲnnù j̄i i ka ȳi z̄i aa, kè ìdà'a ts̄im, ³⁹ kè ɲjoo j̄i i tswe a ndəɲ a aburə aa, kè ɲjoo j̄i i tswe a nsyɛ aa, kè àyoò tsu ȳi mə a tswe f̄aa mbi aa, kaa mbə a wa'à yì'inè b̄i àkòɲnè Nw̄i ȳi a tswe a m̄úm Kristo Yesu Mmà'àmbi aa yátè.

9

Nw̄iɲgòɲ bo b̄i b̄ə bi

¹ Annù ȳi mə mə swon aa, à n̄i ànnù n̄ɲkɔɲə, m̄ə laa mbə ɲ̄u Kristo, kaa wa'á n̄àà ɲnnù tsweè. Nt̄i gha ȳi i sa'a n̄i gha a m̄úm Azw̄i Nw̄i i n̄i àyəfə yá. ² Ajəɲnè ȳi wè a tswe a m̄úm n̄t̄i m̄ə, m̄ə k̄i ɲyu'u n̄i ɲyaɲê t̄i m̄ə a n̄t̄i m̄ə.

³ Mbi'i ngaa bilîm ba, ñgwè'è yà, boŋ mè le mbaa nyè'ètə mə bì niŋ ndòò a atu mè, kè mə bì ki nyatə gha bî'i Kristo ñlon ñkwitú waa. ⁴ Bo laa mbə baIsrael, à le mbə bo mə Nwĩngòŋ à le nlògè waa a ni bɔ̀ò bi ñki ndi'i nigha'à ni a mbo bo, ñwarə akàà bo bo, mfa nòŋsə a mbo bo, bo tswé ni mánjì m̀mii Nwĩ yìi à kù'ùnə aà, ñki ntswe nî ìnnù jìi mə Nwĩngòŋ à le ñkà'à aà. ⁵ Bo le mfɛ'è aa a nu bità bi bítàà bî'inè bya, Kristo tsó ñùmìsòŋ à le ñki mfɛ'ɛ a ñgwè'ɛ bo, bî'inè ka ñgha'asə Kristo yìi mə à ni Nwĩngòŋ yìi a bu'utə bə̀ bitsimè aa niŋkoŋè.

⁶ Lâ kaa mè si swonə aa mə kaa Nwĩ à si nighàà ni lèè ñlon mə kaa à si bə̀ bitsim bii mə bi fɛ'ɛ a ñgwè'ɛ baIsrael aa bə̀ mə à ni baIsrael bi annù niŋkoŋè. ⁷ Kaa wa'ă bɔ̀ò bi Abraham bítim bə̀ mə à ni bɔ̀ò bi, lâ Nwĩngòŋ a swon a mbo Abraham mə, “Ntsya a ñjìm Isaac, bi ka yì tigə twonə ñgwè'è yò a nî ìkùmê ghô.” ⁸ Ma yú a dî'ì aa mə kaa à si bɔ̀ò bitsim bii mə bi jwe a m̀m m̀nyǎnu aa bə̀ mə Nwĩngòŋ à lògə a ni bɔ̀ò bi; à bə̀nə nlògè bya bii mə à le ñkà'à ñlon ngaa yàà aà. ⁹ Nlon mə Nwĩngòŋ à le ñghìrə ñkà'à yì ya aa lalà, “Nòò à ka tsyá bú ki kù'ù lálà, tá mè zì tá Sarah à jwe a m̀mbə̀nə.” ¹⁰ Kaa a burə̀ tì mè, a mbú ñghèè ghu, nòò wa mə Rebecca à le ntswe ni bɔ̀ò bya bi baa a ato'o yu, mə â le njwe ñú yì m̀ɔ̀tə, taà yì'inè Isaac aa, ¹¹ a ñghìrə mə àjàŋ yìi mə Nwĩngòŋ à le ntsɔ̀'ɔ̀ bə̀ bi aa tá à bə̀ a atantə Nwĩ, kaa wa'à yònə̀ aa bə̀ nî àfà'à yìi

ņũ fà'à aa, tâ à bə bê ntsò'ɔ Nwĩ, ¹² Nwĩngòŋ a swoŋ a mbo òdè wàà mə, “Yĩ ntsyàmbĩ à ka yi ki fà'à a mbo yĩ àyòŋtə.” A le nswoŋə ma yú aa mbəŋ tâ bì yi njwe waa, kaa bo burə tĩ annù yĩ tsu ghirè, kə yĩ sigìnə kə yĩ bì. ¹³ A ajàŋ mə bi ki mbù ñŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwĩ aa mə, “Mə le ñkòŋə Yacob, mbaa Isac.”

¹⁴ Mbê bĩ'inə swoŋ aa mə akə aa ε? Mə Nwĩngòŋ a ghìrə annù yĩ a sì tsinə aa ε? Kaa mbə bĩ'inə wa'à maa ajàŋ swoŋə. ¹⁵ Nloŋ mə à le nswoŋ a mbo Moses mə,

“Mə ka ko mìlìŋnə ñù yĩ mə mə kòŋə a ñko mìlìŋnə yĩ aa,

i kii jəŋnə a nu ñù yĩ mə mə kòŋə a ñjəŋnə ghu nu aà.”

¹⁶ La a bə mə, kaa ñko mìlìŋnə Nwĩ ì si aa a ñjĩm ñkòŋə ñù kə ìfà'à ñú yoŋə, ì yòŋə aa tsi'ĩ a ñjĩm ñko mìlìŋnə yĩ. ¹⁷ Nloŋ mə aŋwà'ànə Nwĩ a le nswoŋ a mbo Pharoah mə, “Mə le ñghìrə gho a ñi mfò aa mə mə dī'ì mīda'a ma a nu wò, ì ghìrə tâ bì zi ìkùm gha a mbĩ ntsimə.” ¹⁸ A dī'ì mə Nwĩngòŋ a ko mìlìŋnə ñù yĩ a kǝŋ ñko aa, ñkii ñghìrə ñtĩ ñú yĩ mò'ɔ ì tĩ ñi ñkòŋə yĩ.

Alwĩntɔŋə Nwĩ ni ñko mìlìŋnə yĩ

¹⁹ Lâ ñi ka betə gha mə, “Mbê Nwĩngòŋ a bú ñtigə mfiŋrə ñú aa mə akə aa ε? Mbê wò a tuu ànnù yĩ mə à kòŋə aa ε?” ²⁰ Lâ wò ñúmìsòŋ, ò bə aa wò, a ñka mbetə mighàà a mbo Nwĩ aa ε? Mbê àntòò nsye a betə a mbòò yĩ mə, “Ò bòò gha

bə lâlà aa a ya aa ε?” ²¹ Mbòò bantòò wa, à sî nî àdà'à a atú àbòò ya tswê, mə mbə a logè àtàà yî fùurè mbòò bantòò ghu bi baa, n̄lœ yî mò'ò nî àyàrê àntòò, ñki n̄lœ yî mò'ò tsi'î nî àntòò àdànè àdànè aa ε?

²² Aâ àjànə mə Nwĩngòn a fà'à aà, à le n̄lòò mə yu dì'ì alwĩntɔŋê yî i kii ghìrè tâ bì zi mīda'â mi, lâ à le ntswa ntii yi a nu bə bii mə à le si lwisə ntɔŋ a nu bo aa, bo kî n̄tswe nî ñkwò aà. ²³ A le ñki n̄lòò mə yu dì'ì n̄gha'à ni nî wè, n̄ii à le nswĩ'î a nu bo bya bii mə bo ni njoo j̄ii mə a ko mīl̄ñnè waa aa, là'à bo bya mə à t̄antè mē mə bo yî ñkwèrə n̄gha'à ni aà. ²⁴ Nlon mə b̄'ìnè laa ñki n̄tswe a titii bə bii mə à le ntwonə aà, kaa bi wa'à aa tsi'î a titii baYuda fè'è, bi ki mfè'è a titii bitiz̄i Nwĩ. Mbə a bə aa àjànə mə Nwĩ a fà'à aa bon m̄bə a wa'a àjàn mə yu kɔŋè ñghìrè aa ghìrè aa ε? ²⁵ A nî àjànə mə à swònə a múm àŋwà'ànə Hosea mə,

“Bè bii kaa à le ñki'ì b̄ bə aa,
mè ka twonə ni ‘b̄ b̄.’

Yu ȳii mə bi le si twonə ni ‘kaa mè s̄i kɔŋè aa,’
mè ka twonə ni “Mbèè n̄t̄ii yà.’

²⁶ Tsi'î maa adigə mə Nwĩ à swònə a mbo bo mə,
‘Kaa n̄i s̄i b̄ ba bə aa’
maa adigə bi ka ȳi tigə twonə waa a ni b̄òò
bi Nwĩngòn ȳii à tswe n̄t̄ii aà.”

²⁷ Yesaiah à le ñki nyə'ə nlon ñgaa Israel n̄swon mə, “Ka mə b̄òò bi baIsrael ka ȳi gha'a i kù'ù tsi'î ts̄ò àwànə ñkì aa, bi ka ȳi yweensə

aa tsi'i nìbùmtè." 28 Nlon mə Mmà'àmbi à ka yĩ ghèsə tsərə isa'a mbi yù aa tsi'i nìli'i ni li'i a nì lunə. 29 Ajànə mə Yesaiah à lèè ñki nswon a mbii mə,

"Mmà'àmbi ntsũ ntsò à le mbaa tsuu yi'inè ni ñgwè'è yĩ mò'ò mà'àtè,
boñ à le ñghìrè bĩ'inè tìgè tsò Sodom
ñki mbə tsò Gomorrah."

Israel bo bì ntoo yì ñsigìnè yâ

30 Bĩ'inə lòò aà ñswon mə akə aa ε? Mə bìtì zì Nwĩ bii mə kaa bi le nte'ε wa'à mitìi myaa ka ñgaansə a ñghìrè ànnù yìi a tsinə aa, bi banə ñtsisə innù jyaa i tsinə a nsi mi'i Nwĩ, ñtsya a ñjĩmê àbiiintii; 31 lâ balsrael bii mə bo le si bāñnè ñlòò ni a ñlèə nòñsè tã ghìrè tâ ànnù yaa tsinə a nsi mi'i Nwĩ aa, kaa bo le ñwa'à nòñsè wa bāñnè ñlèə ta tâ innù jyaa tsinə. 32 Mbə bi betə mə a tìgè ñghìrè akə mə bo wa'ă nòñsè wa lèè tâ innù jyaa i tsinə aa ε? Nlon mə kaa bo le ñki'i aa a ñjĩm àbiiintii ka nyonə. Bo le mbāñnè ñka nyonə aa bə a ñjĩm innù jii mə bo le si ghìrè aà. Maa ajàn bo le ñkwantè wa nì ñgò'ò ñtùmê àkòrè yâ.

33 A ajàn yìi mə bi ñwa'anə a mùm àñwà'ànə Nwĩ mə,

"Yê nì, mè nòñsê ñgò'ò a Sion,
mə bè aa ki kwantè ghu,
a bê àlāñsə ñgò'ò mə a ka ghìrè bo wo.
Lâ ñù ñtsim yìi à ññ ntii yi ghu nu aa, kaa bi ka
yì wa'ă atú yi dirisè."

10

¹ Bɔɔ bi maà, mɛ yè'è tsi'í nì n̄t̄ii ghâ tsìm, ɲkii n̄tsa'atə n̄i Nwĩ a atu b̄ə ba baIsrael mɛ t̄a bo yĩ nyweenə. ² Nlonɲ mɛ mbə m̄è b̄ii àyɛfə nlonɲ ɲgaa yàà mɛ bo naɲsə n̄t̄ii n̄i ànnù Nwĩ kaa wa'à m̄anj̄i ȳii à kù'ùnə aa bàɲnè n̄zi. ³ Tsɔ mɛ kaa bo s̄i ajàɲ ȳii mɛ Nwĩ a ghìrə annù b̄ê a tsinè naɲsè n̄zi aa, bo bàɲnè n̄lɔɔ ni ɲghìrə t̄a ànnù yaa tsinè n̄i àt̄u yaa. Kaa bo lɛ ɲwa'à mib̄b̄i mi n̄u myaa sigisè m̄fa a mbo Nwĩ mɛ t̄a à ghìrə ànnù yaa tsinè. ⁴ Nlonɲ mɛ n̄òɲsè à lɛ n̄lwĩ'í aa a nu Kristo, mɛ t̄a ɲù n̄tsìm ȳii mɛ à n̄ɲ n̄t̄ii ȳi ghu nu aa, Nwĩ a ghìrə ìnnù ji i tsinè.

Mbə ɲù n̄tsìm à tse nyweenə

⁵ Moses à lɛ nswonɲ nlonɲ annù ajàɲ ȳii mɛ mbə ìnnù ɲù tsinè ɲyonɲ ajàɲ mɛ a lèè n̄òɲsè aa mɛ, “Bè b̄ii mɛ bi lèè n̄òɲsè aa bi ka ȳi tswe bit̄i i yònè aa ajàɲ mɛ bi lèè n̄òɲsè wa aà.”

⁶ Lâ ànnù ajàɲ ȳii mɛ ànnù b̄ê a tsinè nyonɲ aa n̄i àb̄iint̄i yaa aa a swonɲ ni mɛ: “Tsuu a m̄úm n̄t̄ii wò swonɲ mɛ, ‘Wò à ka kɔ'ɔ ghèè a aburə aa ε?’” (Ma la a bə mɛ wò à ka kɔ'ɔ lògè Kristo sigə ni ghu a nsye lɛ?) ⁷ “Kè ‘Wò à ka sigə ala'a b̄iku bi b̄ê aa ε?’” (t̄a sigə lògè Kristo i kɔ'ɔ ni ghu). ⁸ Lâ a bàɲnè n̄swonɲ aa mɛ akə aa ε? A swonɲ aa mɛ,

“Wa n̄ìghàà nya ni tswe ɲkòontè a mbèɛ wò; ni tswe a n̄tsù wò ɲki n̄tswe a n̄t̄ii wò,”
là'à tsi'í n̄ìghàà ni Nwĩ nya mɛ b̄i'í swonɲ, n̄swonɲ ni mɛ t̄a b̄è n̄ɲ n̄t̄ii waa a nu Nwĩ aà.

⁹ Nlonḡ mə ò bə ki swonḡ nî ntsû gho mə, “Yesu à nî Mmà'àmbi,” i kii bii a mûm ntii wò mə Nwî à le nyweensə yi ni nìwo, boḡ ò ka yweenə.

¹⁰ Nlonḡ mə nù a bii aa a mûm ntii yu Nwî a ghirè ànnù yi a tsinè, a kii nswonḡ aa nì ntsû yi nyweenə.

¹¹ Anwà'ànè Nwî a swonḡ mə, “Kaa nù tsù yî à nḡ ntii yi ghu nu aa, kaa mbə bi wa'ă atù yi dirisè.” ¹² Kaa bi si a nù tswerə, kè ò bə nù baYuda, kè nù baGrikia; Mmà'àmbi à bə Mmà'àmbi aa a mbo bə bîtsimè, ḡkii nswi'i nî àfù'ù yi a nu bə bîtsim bii mə bi twonḡ nii aà.

¹³ Nlonḡ mə anwà'ànè Nwî a swonḡ mə, “Nù ntsim yî mə a twonḡ ikum Mmà'àmbi aa à ka yweenə.”

¹⁴ Lâ mbê bə kâ ntwonḡ ikum yi aa mə akə, mə mbə bo tuu ntii waa ghu nu nḡḡ aa ε? Kè mbə bo tigè nḡḡ ntii waa ghu nu aa mə akə mə mbə a bə mə bo lèè wa'ă annü yi yu'u aa ε? Kè mbə bo yu'u aa mə akə ti ghě mə bo tswe nì nù yî à ka swonḡ aa ε?

¹⁵ Kè mbê bə kâ nswonḡ aa mə akə mə mbə bi tuu waa too aa ε? Tsó ajànḡ mə bi ḡwa'anə mə, “Yə nḡ ajànḡ mə mìkòrè mə bē bii mə bi zî nî ntoo yî nḡḡḡnè aa mi bḡḡ mbə!”

¹⁶ Lâ kaa bə bîtsim burə tî ntoo yî nḡḡḡnè ya kwèrè. Nlonḡ mə Yesaiah à swonḡ mə, “Mmà'àmbi, nù yî mə à bii mə ntoo yî mə bî'i swonḡ aa à nî wò aa ε?”

¹⁷ Ma mùu ajànḡ, àbiiintii a yònḡ aa a nḡḡmè ànnù yî bi yu'u aà, ntoo ya mə bi yu'u aa i bə aa annù yî bi swonḡ nlonḡ Kristo aà.

¹⁸ Lâ, mə tigè mbetə mə, bo lèè ḡwa'à yu'u aa ε? Tsi'î annù nḡḡkonḡ, bo lèè nḡy'u, nlonḡ mə

àṅwà'ànè Nwì a swonj mə,
 “Njĩ yàà ì lɛ mfɛ'è ñghɛɛ bi yu'u a idigə tsimè,
 n̄too yàà ì ghɛɛ ñywe'e a nlwĩ'í m̀bĩ.”

¹⁹ Mè bú n̄betə mə, baIsrael lɛ ɲwa'à nanjə s̄ə
 ñyu'u aa ɛ? Moses à lɛɛ n̄foo nswonj mə,
 “Mè ka ghìrə tâ n̄i tigə ɲghə'əṅə bê b̄ii kaa bi
 s̄i tɛ'ɛ ɲku'unə mə mbə bi ntwonjə n̄i àtoo
 aà;

mè ka ghìrə tâ n̄i tigə nlwisə n̄i n̄t̄on a n̄u àtoo
 ȳii mə â tswé ñj̄ɲtə bê ghu aà.”

²⁰ Yesaiah a bú n̄swonj tsi'í n̄it̄i mə,
 “Bè b̄ii mə bi lɛ ɲkaa wa'à gha ka n̄oo aa, bi lɛ
 nyə ghâ;

mè lɛ nd̄i'í ibīin̄u gha a mbo bè b̄ii kaa bi lɛ si
 wa'à n̄i gha betə aà.”

²¹ Lâ a ɲghɛɛ a n̄i baIsrael, a swonj mə, “A ɲḡonj
 b̄in̄òò bitsim, mə lɛ ns̄antə mbo ma, ntwonjə n̄i
 bè b̄ii mə bi lɛ mbə ɲḡàṅat̄i atu, ɲkīi n̄ligitə n̄i
 ànn̄u ȳii mə mè lɛ si swonjə aà.”

11

Ñko m̄l̄iṅṅè Nwì a nu baIsrael

¹ Mə tigə mbetə aà mə a bə mə Nw̄iṅṅonj à t̄ūu
 m̄ə b̄ii bê aa ɛ? Kaa a s̄i maa aj̄an̄j b̄è! Mè a
 n̄i ñtu ibīin̄u gha, mè laa mbə ɲu baIsrael, m̄bə
 mu Abraham, n̄fɛ'ɛ aa a atsə Benjamin. ² Kaa
 Nw̄iṅṅonj à burə t̄i bê b̄ii mə à lɛ ntso'ɔ a mb̄ii
 mb̄ii aa tuu. N̄i s̄i ann̄u ȳii mə àṅwà'ànè Nwì
 a swonj n̄lonj ɲgaa Elijah zi aa ɛ? Wa adigə
 àṅwà'ànè mə a ghàà n̄lonj aj̄an̄j mə à lɛ nyè'è a

mbo Nwĩ ñlon annù yĩ baIsrael ghirə aa ε? ³ A le nyè'è ñswon mə, “Mmà'àmbĩ, wa bi zwi'tè mə ngǎntòò jo tsimè. Bo kì mē ñsa'a mikentə mi mɔ'ɔ mi mà'á wò, a tìgə mburə tsi'ĩ mē mē. Bo kii ñbu ñlòò ñi ñzwi'tè mē.” ⁴ Lâ Nwĩngòŋ à le nkwi'i ghu mbo aa mə akə aa ε? A le nswon ghu mbo mə, “Wa mē lèè mē bê ñtsù'ù ji sàmbaa bii mə kaa bi burə tì aku'utě yaa a nsi Baal swētè aa a ñi bâ.” ⁵ A ki mbə a ngĩŋ ngĩŋ tsĩtsòŋ mə mbùmtè bê i burə ntswe ghu jii mə Nwĩ à tsò'ɔ a ñjĩm ìbòŋə yi. ⁶ Nlon mə à le ntsò'ɔ waa aa a ñjĩm ìbòŋə yi, kaa à le ŋwa'a aa a ñjĩmê ìfà'à yĩ tsu mə bo fa'a yòŋə, à bə yòŋə aa a ñjĩm ìfà'à yii mə bo fa'a aa bon kaa à sí ìbòŋ Nwĩ bú mbə.

⁷ A tìgè ñdi'i aa mə kaa baIsrael le wa'a ayoo yii bo le si lòò aa yə aa ε? Tsi'ĩ annù ñŋkòŋə, à le ŋki mbə tsi'ĩ mbùmtè jii mə Nwĩ à le ntsò'ɔ aa mə bi le ŋkwərə. A mbo àbùgè bê, bi ghirè mĩntii myaa tii, ⁸ a ajàn yii mə àŋwà'ànə Nwĩ a swonə aa mə,

“Nwĩngòŋ à le mfa azwĩ yii mə a le mfi atu yaa
aa a mbo bo,
mə tâ mi'ĩ myaa ka nyə idigə kaa wa'à kii
nyə,
ìtonnè jyaa kii nyu'u ñi ìnnù kaa wa'à kii
nyu'u,

i yĩ kɔ'ɔ ywe'e sũ.”

⁹ David à le ŋki nswon mə,
“Tâ bi ka bentə ni bĩmátaa á bo aa ŋkwokə ghu,
ŋkii ntswetə ñi waa á bo aa nanə a ataa

a noò yïi bo ji mikòô myaa àà,
tâ bo aa ñkwantə ñwòkè, tâ ñjò aa ñkuu a bàà
bo.

¹⁰ Tâ bì ma'a afè'è a mi'i bo tâ bo tsuu idigə bŭ
ki yə,

tâ ñjïm jyaa tigə nto'o nî ñgi'i a ñgòŋ bìnòò
bîtsimè."

¹¹ Mè tigə m̄betə ni mə bo kwàntè m̄ə aa
kwàntè ñwo n̄ïkəŋ aa ε? N̄gaŋ, kaa a s̄i maa
ajàŋ b̄ə! L̄a àjàŋə m̄ə bo fansə annù aa, a
baŋnə ñghìrè Nwî a yweensè bitizî Nwî, t̄a tâ
baYuda tigə ntswe nî àghè'èñè. ¹² Mbə a bə mə
àf̄ansennù yaa a baŋnə nz̄i nî àfù'ù a mbô m̄bî
n̄tsim, àdìgè yïi mə bo wo ghu aa a b̄aŋnè m̄bə
afù'ù bitizî Nwî, boŋ à s̄i annù yï wè bə mə mbə
bi bu nlògè waa fu bitsimè aa ε?

Annŭ ajàŋ Nwî à l̄e nyweensə bitizî Nwî àà

¹³ Mə tigə ñghaa ts̄itsòŋ aa a mbo bù bitizî Nwî.
Tsi'ï ts̄ò ajàŋ mə m̄ə ni ñḡaŋntoò Kristo a mbo
bitizî Nwî aa, m̄ə ka ñentə ifà'â gha i ghìrè tâ ì
tinsə, ¹⁴ t̄a tâ bìl̄im ba baYuda tâ bì ka ñghè'èñè
m̄ə m̄bə m̄ə yweensè waa bî m̄ɔ'ɔ aa ε? ¹⁵ Mbə
a bə mə ajàŋə m̄ə bi l̄e ntuu waa, a l̄e ñghìrè m̄ə
tâ Nwî bo bì m̄bî bu mbòonsè fu, b̄əə boŋ ajàŋ
yïi m̄ə Nwî aa bŭ kw̄erə waa fu aa a ka wa'à t̄igè
m̄bə aa ts̄ò bo yweenə aa a niwo aa ε? ¹⁶ Mbə
a bə mə ñkùgè àbaa yï n̄tsyamb̄iï ya yïi m̄ə bi
fa a mm̄à'a Nwî ghu aa ì laa m̄aŋsè boŋ ñkyà
àbaa ya ntsim ì ki nlaa m̄aŋsə; m̄bə a ki mbə m̄ə
m̄iŋḡaŋ mi ati mi laa, boŋ n̄taa iti jya i ka kii laa.
¹⁷ Mbə a bə yïi m̄ə bi fa'a n̄taa iti j̄i m̄ɔ'ɔ a n̄i àfi

olive yïi mæ a tswe a mûm ñsòò, ñfa'a nlò'òsè, ñghæε nlògè ghuu, bïi mæ ñi ñi ntaa ati olive yïi a tswe a mûm àkò aa, ñzi ntsugisæ wa abwarə bo ñkwere, mæ mbə ñi tswe ñi àbwarə wa ñi àfù'ù olive ya mæ a tswe a mûm ñsòò aa, ¹⁸ ñi tsuu nû yùù i kî ñee a nu ntaa jyâ. Ñi ti ñee nû yùù, ñi zi mæ a ghuu aa a bè'è mîngàñ mya mbè'è ñi ghuu, kaa à si bu be'e mbè'è ñi mîngàñ myâ.

¹⁹ Ñi ka kî swonjə ñi mæ, “Bi le mfà'a ntaa iti jya nlò'òsè aa mæ bi lògè yî'i i zî bansə ghu kwere.”

²⁰ A ñi ànnù ñiñkonjə, bi le mfaàtè waa nlò'òsə aa nlonj mæ kaa bo le ñwa'à ñi àbïintii tswe aà, lâ mbə ñi kî ñtəə ntinsə ntsya aa tsi'i a ñimé àbïintii. A ku'unə mæ tâ ñi tsuu kî tərə, ñi ka ntəə ñi ñib'ò. ²¹ Nlonj mæ mbə a bə yïi Nwî à le kî'i ntaa iti mi nsòò mi lîj, bəə bonj, kaa mbə a wa'à ghuu kî nliñə.

²² Tâ ñi nanjə nyə tâ à laa falà ajàñ mæ àbòñəntii Nwî bo ñitsə'ə ñi Nwî bə aa, ñitsə'ə ñi Nwî ñi ghèè a ñi mbo bə bya mæ bi wò mē aa, lâ àbòñəntii Nwî a bāñnə ñzi ñi a mbo bù, mæ mbə ñi ghæε ñi mbïï a mûm àbòñəntii yi. A tsuu la bə bonj baa kii fàatè ghuu lò'òsè. ²³ A ñi baYuda, mbə bo ma'atə ànnù ajàñ mæ bo si Nwî bii aa bonj baa bú lògè waa i zî bansə fu, i bāñnə bú kwèrə ghuu lò'òsè, ñlonj mæ mbə Nwîngòñ à tse bú bansə waa fu kwere, mæ mbə a kəñə. ²⁴ Mbə a bə yïi bi le mbāñnə ñghæε mfaàtè ghuu a ñi itï olive ti ligə a mûm àkò, ñzi mbansə ñkwere a ñi itï jïi bi ligə a mûm ñsòò, ma yû a bē ànnù yïi mæ a tsyanə aa, bəə bonj a ka fwàatè mæ mbə bi

bû m̀bansə ntaa iti jya j̄i m̄ə i lo a m̄um̀ n̄sòò aa fu.

Nwĩ a ko milìḡnè b̀è b̀ìtsimè

²⁵ Annù n̄ḡkəḡ ȳi àlè̀əntè ȳi m̄ə'ɔ a tswe ghu ȳi m̄ə m̄ə k̄əḡ m̄ə n̄i zi mbâ bil̄m̄ bâ. Mbə ma ȳu a kwetè ghuu m̄ə tâ n̄i tsuu ki wa'atə n̄i a atu bu m̄ə n̄i w̄i'i n̄tsyèsè. A bə m̄ə kaa à s̄i baIsrael b̀ìtsim bə m̄ə bi t̄i at̄u b̄ə, Nw̄ḡḡḡḡ à l̄e ḡḡh̄irə m̄ə tâ bo b̄i m̄ə'ɔ tuu a mbii yu nywe'e aa a noò ȳi m̄ə ndùù bit̄iz̄i Nw̄i b̄i bi tswe n̄i nzi a mbo Nw̄i aa i kù'ù m̄ə. ²⁶ Maà noò, tâ Nw̄i à tigə nyweensə baIsrael b̀ìtsimè, a aj̄an̄ m̄ə bi ḡwa'anə a m̄um̀ àḡwà'ànə Nw̄i aa m̄ə,

“ḡḡḡyweènsə b̀è à ka l̄ə a n̄ta'a Zion i z̄i, à ka ȳi fi'isə ànnũ t̄i b̄ə'ò Nw̄i a t̄i t̄i b̄ə bi Yakob, ²⁷ tâ ma ȳu à bə akàà m̄ə m̄ə ka w̄àrè bi'ibo a noò ȳi m̄ə m̄ə l̄ò'òsə innù j̄i b̄i jyaa aà.”

²⁸ A ḡḡh̄è a ni ànnũ n̄toò ȳi n̄siḡinè, bo ni ḡḡḡḡkibàà Nw̄i m̀bi'i ḡkwit̄u ghuu. ḡḡh̄è ni ànnũ aj̄an̄ m̄ə Nw̄ḡḡḡḡ à l̄e n̄tsə'ɔ waa, Nw̄ḡḡḡḡ à k̄əḡə waa t̄si'ĩ a n̄i m̀b̄ə ànnù n̄yonə a ni bit̄à bi bit̄à byaa. ²⁹ Nl̄əḡ m̄ə kaa Nw̄ḡḡḡḡ à bə fa mit̄əḡnə a mbo b̀è i k̄i t̄wəḡə waa m̄ə bi bə b̄ə bi b̄əḡ kaa m̄ə a wa'ă n̄t̄i yi b̄u ḡkwensə. ³⁰ A ḡḡh̄è a ni bù bit̄iz̄i Nw̄i, n̄i l̄e si t̄i atu a mbo Nw̄i a mb̄i, ts̄it̄əḡ, Nw̄i à kò m̄ə milìḡnè ḡh̄uù n̄l̄əḡ at̄i atu baYuda. ³¹ A ki mbə ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ m̄ə aj̄an̄ m̄ə Nw̄ḡḡḡḡ à d̄i'ì m̄ə ḡko milìḡnè ȳi a mbo bù aa, baYuda aa tigə ki t̄i atu ghu mbo ts̄it̄əḡ m̄ə mbə Nw̄i a k̄i n̄tigə ḡko milìḡnè w̄àà l̄e. ³² Nl̄əḡ

mə Nwĩngòŋ à ghìrə mə tâ bè bìtsìm bè ibù'ù a mbô àtìi atu tá tá yù tigə ŋko mìlìŋnè bè bìtsìmè.

³³ Wε beĩ! Wa àfù'ù Nwĩ bo bì mìtsyè mi Nwĩ nanşə ŋgha'a aà ghà'à! A zĩ ìnnù ìntsyà mbô! Mbə wò a tɔ'ɔtè ñji'ĩ ìnnù jii mə Nwĩngòŋ à ghìrə aa ε? Mbə a bĩmànji bi aa a nanşə ñzi wo aa ε?

³⁴ “Ìmòòntə Mmà'àmbi aa a zi wò aa ε?
Kè mbə a yi aà á dǐ'itè wò aa ε?”

³⁵ “Nù yĩ à lɛè mfa ayoo ntəŋə yi ghu,
mə mbə a ká ñlii mə à ka bu bènsə fu aa, à
ni wò aa ε?”

³⁶ Nlon mə a njòò tsìm aa á nanşə yu, i tsyá
aa ghu mbo mfè'è ñtswe, ŋki ntigə ntswe
aa ghu mbô. Tâ ñgha'a ñi tswe ghu mbo
nlwĩ'ĩ ñĩŋkoŋə! Amen.

12

Ntswëntĩ yĩ'inè a mûm àfà'a Nwĩ

¹ Bìlím bā, àjàŋ yĩ mə Nwĩngòŋ a nanşə ŋko mìlìŋnè yĩ'inè aa, mə bu'u mbo a mbo bù mə tâ ñi fa mibìi mi nú muu tsi'ĩ tso njoo mma'a Nwĩ jii i tswe ntìi, ñlaa, Nwĩngòŋ a kĩ mbeentə aà; a ni mánji yĩ mə à kù'ùnə mə boŋ ni gha'asə Nwĩ ghu aà. ² Nì tsuu innù juu ki ghìrə yòŋə bə ni figè mbi ghu bē, ñi ma'atə tâ Nwĩngòŋ à bəŋkə ghuu a àjàŋə mə a kwensə mĩntìi muu aa, tâ ìmòòntə innù juu i bə ji fi, tâ ñi nanşə ñzi annù yĩ mə Nwĩngòŋ a lòò aa, mə à ñi annù yĩ a boŋ aa, a beentə, a kĩ ñkɔ'ɔ ntəə aà.

³ Nyonə a nɣim ibòŋ yii mə Nwĩngòŋ ghìrə a nu mē aa, mə swon a mbo bù yí mò'ò yí mò'ò mə, tâ nù tsù à tsuu lǒ lǒgə ibii nú yi ì kò'ònə ntsya ajàn yii yu bə aà. Lá tâ à baŋnə ŋka ntsyesə yi a nzí nù yii yu bɔɔ mbə ghu aa, â nù yí mò'ò yí mò'ò, à ka nyonə afigè àbĩintii yii mə Nwĩngòŋ à fa ghu mbo aà.

⁴ Tsi'í tsò àjàŋ yii mə mbĩnu yĩ m̀fùùrè ì tswe nĩ ìdigə nu nnòò aa, kaa ìdigə nu jya ì wa' à nĩ ìfà' à yí fùùrè kii mfa'a aa, ⁵ à ki mbə ŋgĩŋ ŋgĩŋ mə ka mə bĩ'inè ni nnòò aa, bĩ'inè nĩ mbĩnu yĩ m̀fùùrè a mum Kristo ŋki ntsuginə a nu bĩ'inè ni bĩ'inè tsi'í tsò ìdigə nu mbĩnu yĩ m̀fùùrè.

⁶ Ajàn mə Nwĩngòŋ à fa m̀tèŋnè a atu atu a mbo bĩ'inè, a nɣim ìbòŋê yi aa, tâ bĩ'inè aa mfa'a ni mu. Mbə a bə a ŋka nyu'ù ǹtoò Nwĩ ñk'e'enə, bĩ'inè aà ñghìrə nyòŋè ni àbĩintii yii bĩ'inè tswe ni yu aà. ⁷ Bεε a bə a ŋka mfà'a, bĩ'inè fa'à, a bə a ŋka ndì'innù, bĩ'inè di'ì. ⁸ Bεε mə a bə a ndìntə bə nĩ àdì'itè, bĩ'inè diintè. Nù yii mə a fa njoo a mbo bə aa, tâ à ka ŋa'atə abó. Nù yii mə à ni ntsyàsè bə aa, tâ à ka mfa'a nĩ ǹtì yí tsimè, nù yii mə a ghìrə innù jĩ siginè a nu bə aa, tâ à ka ŋghìrə ni ǹdorè.

⁹ Tá àkòŋnè yuu tâ à bə yi annù nĩŋkòŋè. Nĩ ka ŋkhə innù jĩ bĩ, m̀baŋnə ntswa innu jĩ siginè ñkwo ghu. ¹⁰ Nĩ ka ŋkòŋnə ghuu bu ni bù nĩ àkòŋnè bɔɔ bi Kristo yí t̀nsè. Nĩ ka ŋgha'asə bilim buu ntsya ajàn yii mə bo gha'asə ghuu aà. ¹¹ Nĩ tsuu ki b̀rikə bə, tâ Azwĩ aa ŋkhi a ǹtì bù á nĩ aa mfa'a ǹtì. Nka mfa'a nĩ ìfà' a Mmà'àmbi nĩ ǹtì ghuu tsimè. ¹² Tá nĩ aa ndoritə nlon annù yii

ni be aa, ηka ntswa mîntîi muu a noò ηgi'i, ηka ntsa'atə Nwîngòη a ηgòη bìnòò bîtsimè. ¹³ Tâ nî ka mfa njoo a mbo bə bi Nwî bîi àyaa a boηə aa, ηkîi ηkwērə nî bîgîi a mîla'a bù.

¹⁴ Tâ nî ka nniη mbəonə a nu bə bîi bi tso'ɔ akòrê yuu aa, ntsee bə ñdòò a atu bo ki niηə. ¹⁵ Nî ka ndoritə bu bi bə bîi bi doritə aa, ηkîi nyə'ə bu bi bə bîi bi yə'ə aà. ¹⁶ Nî tswe nî àmòòntè yî fùùrè bù nî bù. Nî tsuu nu ki ηee, mbaηnə ηka nsigisə nî nú yùu a nsye ntswe bu bi bə bî kəgê, ntsuu ki tərè.

¹⁷ Nî tsuu annù yî bi a atú ànnù yî bi kwi'inə. Nî ka ηgaansə mitîi muu ηka ηghirə annù yîi mə bə bitsim beentə aà. ¹⁸ Nî ka ηghirə ηgòη innù tsim a nî yùu mbèè a nyə mə nî tswe nî mbəonə bu bi bə bitsimè. ¹⁹ Bîsú bâ bîi mə kòηə aà, nî tsuu annù yî bi a atú ànnù yî bi kwi'inə, nî baηnə mmà'àtə isa'a bə a mbo àlwintəηə Nwî, nloη mə àηwà'ànə Nwî a swonə mə, “Mmà'àmbî à swonə mə, ‘àwi'î nîkòη à nî ànnù yâ, mə aa kwi'inə.’ ” ²⁰ “Mbə ñjî ka nyanə ηgàηkîbââ ghò, ò fa mîjî ghu mbô, bεε mə ntîi yî i yoo, ò fa ηkî ghu mbo tâ à no. Ma mùu ajàη boη ìbòηê gho wa i ka tsyà yi,”* ²¹ Nî tsuu mà'àtè mə tâ ìnnù ji bi ka ηgha'a ghuu bə, nî baηnə ηka ηgha'a innù jî bi nî ìbòηè.

13

Annù yîi bî'inè tswe nî ghèrə a mbo bîsa'a bi ala'a aà

12:19 Deut. 32.35 * **12:20** Prov. 25.21-22Tsi'î ajàη yîimə àηwà'ànə Nwî a swonə aà.

¹ Tã ñù ñtsìm à yə mə yu yu'unə bîsa'a bi ala'à bîi mə bi tswə nî àdà'à a atu bù aà, ñlon mə kaa ñsa'à àla'a yî tsù à sî ghu tswé tî ghê mə a lèè Nwî. Bîi bi tswə ghu tsîtsòŋ aa, a waa a aləŋə aa a tswèsə Nwî. ² Ma mùu ajàŋ, ñù yîi mə a swùŋnè bo bì bîsa'a bi ala'a aa, a swùŋnè aa bo bì ànnù yîi mə Nwî à tãŋtə ñlèè. Bè bîi mə bi swùŋnè bo bo aa, baa ñiŋ njo Nwi a abaa bo. ³ Nlon mə kaa bîsa'a bila'a bi si aa nì ñìbɔ'ɔ a nu ñù yîi mə a ghìrə annu yî sigìnè aa zî, bi bàŋnè ñzi nì ñìbɔ'ɔ aa a nu ñù yîi a ghìrə ibi aà. Nì kòŋ mə kaa nì aa wa'a nsa'à àla'a ka mbɔ'ɔ aa ε? Nì kâ ŋghìrə innù jî sigìnè boŋ à ka beentə ghuu. ⁴ Nlon mə à laa mbə ŋgàŋfà'a Nwî mə a fà'à aa nlon aà ìbòŋê ghuu. Lâ mbə nì ka ŋghìrə ibi, nì kâ mbɔ'ɔ. Nlon mə, àdà'à yîi à tswə nì yu aa, kaa sî yi adàŋè àdàŋè bê. A laa mbə ŋgàŋfà'a Nwî a ñiŋ ñjò Nwî a mùm àbàà bè bîi bi ghìrə innù jî bi aà. ⁵ A ku'unè mə tã ñù à ka nyu'unə waa tă khě alwintəŋə Nwî. Tă tá ñtiì yi tsuu nii ki sa'a. ⁶ A ki mbə ñji'î ànnù yîi mə a ku'unə mə tã nì ka ntwu bîtax ghu aà. Nlon mə bè bîi bi lèntə annù ma yû aà, à naa mbə ŋgàŋfà'a Nwî mə à lèè mə tã bì ka ñlèntə. ⁷ Nì ka ntwu njoo jîi mə nì tswa waa ghu aà. Mma'a nî táx ghùù ŋkii ntwu nî tax ñlon njoo jîi nì tswə nì ju aà. Nka mbɔ'ɔ nì bè bîi mə a boŋ a mbɔ'ɔ aa, ŋgha'asə nî bîi mə a ku'unə a ŋgha'asə aà.

Annù yîi mə nì tswə nì ŋka ŋghìrə a nu bù nì bù aà

⁸ Nì tsuu ñù tsù nî àyoò tsu ki tswa bê, â ki mme akòŋnè, ñlon mə ñù yîi mə a kòŋə ñdîm yî aa, a

lwensə aa nòŋsə. ⁹ Ndi'i jya mə, “Tsee mâghàbə ghìrə! Tsee zwiətə! Tsee yèrə! Tsee ndîm ghǒ ghè'ənə!” bo bì ndi'i ji mɔ'ɔ, bi boonsə nniŋ ni nìghàà nî ghù'ùtə mə, “Ka kòŋə ndîm ghò tsi'í tsǒ ajàŋ mə o kǒŋ ibiinnú gho aà.” ¹⁰ Nù yí a kòŋə ndîm yí aa kaa à si ibi ghu nu ghìrə. Nka ŋkòŋə bè à nî ñlwensə nòŋsə Nwí ntsimə.

¹¹ La a mbǔ ŋghèè ghu, nì zi noò yí à ni ghu aa tsìtsòŋə. Nòò à nàŋsə mē ŋku'u a mbo bù a mbìnnə a filô. Nlon mə nòò yí mə bǐ'inə ka yí yweenə aa à kòontə mē a nu bǐ'inə tsìtsòŋ ntsyatə ajàŋ yí mə bǐ'inə le mfòò m̀bii aà. ¹² Itugə i tsyà mē, àbèè a tigə m̀fu'u. A bǐ'inə me'e ifà'a itugə tsi'í tsimə. Ntigə ŋwɛ'ɛ njoo ntsǒ nlaà idìgə. ¹³ A bǐ'inə ka nzi akòrə nizí yí'inə á ku'unə ni yí si'inə. Mma'atə annǔ nji si'i nî ànnǔ nnô m̀baanə, m̀ma'atə annǔ ajirə, m̀ma'atə annǔ nsìŋ, m̀ma'atə annǔ nto fikòrə nî ànnǔ aghè'ənə.

¹⁴ Nì baŋnə ŋwɛ'ɛ Mmà'àmbí Yesu Kristo a nu bù, ntsuu abwarə fa a mbo nɲǎ nú yùù tâ i ka ŋghìrə naa innù jii mə i yè'ətə aà.

14

Tâ ò tsuu ndîm ghò kɪ sa'a, i fɪrə nii

¹ A ŋghèe a ni nù yí mə abíintì yí a bɔrə aa, nì ka ŋkwɛrə nii siginə, lá ntsuu bu bo kɪ swùŋnə a ni annù yí mə à bii aà. ² Nù yí mò'ô à tse bii mə mbə yu jì njoò tsimə. Tâ nù wa mə àbíintì yí a bɔrə aa tâ à baŋnə nswon mə yu kurə aa

tsi'ĩ àmbòrè. ³ Nù wa mə a ji njoò tsìmè aa tâ à tsuu wa mə a tswèrə njoò aa ki tsa'a bē. Tā wa mə a tswèrè ñjoo tā à tsuu isa'a waà nù mə a ji tsìmè aa ki tsèrè, ñlɔŋ mə Nwĩngòŋ à kwèrè mē yi. ⁴ O bə aa wò a ŋka nsa'a ñgàŋàfà'a nù dāŋè aa ε? Aā tsi'ĩ tâfà'a nù wa mə mbə a swɔŋ mə a fà'a sigìnè kè a kii mfa'a kikanə. Mbə tâfà'à wa a kī ñkwetə yi mə tâ à təə, ñlɔŋ mə Mmà'àmbĩ à tswe nì mìdà'à a ŋkwetə yu.

⁵ Nù yĩ mò'ɔ a lògə njwi yĩ mò'ɔ mə ì bònɔtə ntsyà yĩ mò'ɔ, nù yĩ mò'ɔ a bāŋnè ñlɔgə mə ñjwĩ tsìm ì ku'unê. Tā nù ñtsìm à nanɔsə ŋghirə tâ àtú yi laa sigìnè nĩ ànnù yĩ a ghìrè aà. ⁶ Nù wa yĩ mə a ləə njwĩngòŋ aa, a ləə aa a ŋgha'asə Mmà'àmbi ghu. Nù yĩ mə a ji njoò tsìm aa, a ji aa a ŋgha'asə Mmà'àmbi ghu, nlon mə a fa mbi'ikə a mbo Nwĩ. Wa yĩ mə a tswèrə njoò aa, a tswèrə aa a ŋgha'asə Mmà'àmbi ghu, nlon mə a kii mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ. ⁷ Kaa nù ñbĩ'inè à si ntì tswe aa nlon ŋgaa yĩ, kaa nù ñbĩ'inè wa'à kii ñkwo aa, nlon ŋgaa yĩ. ⁸ Bĩ'inè bə tswe ntì bon bĩ'inè tswé ntì aa nlon ŋgaa Mmà'àmbĩ. Bε bĩ'inè kwo bĩ'inè kī ñkwo aa nlon ŋgaa Mmà'àmbĩ. Tsə mə a bə laa, kè bĩ'inè twéntì òò, kè bĩ'inè kwo òò, bon bĩ'inè laa mbə bē bi Mmà'àmbĩ. ⁹ Aa nji'ĩ ànnù yĩ mə Kristo à lɛ ñkwo mbu nyweenə ni ñìwo fu aa, mə yu bə Mmà'àmbĩ bìku bi bə bo bì yĩ bii bi tswe bitì.

¹⁰ O tɛ'ε ntsɔ'ɔtə nĩ isa'a ndĩm ghò aa a ya aa ε? Kè o tsa'a ndĩm ghò laa a ya aa ε? Nlon mə, bĩ'inè bitsìm ka yĩ təə a nsi abərə ntsɔ'ɔtə

mìsa'a Nwĩngòṅè. ¹¹ Nlɔŋ mə bi ŋwa'anə a mûm àŋwà'ànə Nwĩ mə,

“Mmà'àmbî à swoŋ mə, àjàŋ mə mə tswe ntìi aa,
mìkù'ùtè mitsìm ka yĩ sigitə a nsi mə,
tâ bə b̄tsìm swoŋ n̄i n̄si n̄i n̄si mə mə laa mbə
Nwĩngòṅ.”

¹² Tâ à laa mə ñù n̄b̄i'inè yĩ m̀'ɔ yĩ m̀'ɔ à ka yĩ swoŋə annù ñlɔŋ ŋgaà yĩ a mbo Nwĩngòṅè.

Tsùu lõ ghìrə mə tâ ñd̄im ghò à wo

¹³ Tsǒ mə a bə laa aa tâ b̄i'inə kentə a nsa'a b̄i'inè ni b̄i'inè. Mbaŋnə ntsèrè mə kaa mbə b̄i'inè wa'a ati a m̄an̄j̄i taansè mə ñd̄im ȳi'inè à wo ghu, kè ñki mbə ayoo ŋkɪŋ m̄an̄j̄i a mbo ñd̄im ȳi'inè. ¹⁴ Tsǒ ñgàŋàfà'a Mmà'mb̄i Yesu, mə n̄an̄sə nzi mə kaa mbə bi wa'a m̄iji m̄i tsu ka ntwoŋə mə mi ni m̄iji mi nsɪŋ nyonə a n̄jim ǹŋsè. Lâ m̄iji m̄i m̀'ɔ tse bə m̄iji mi nsɪŋ a mbo ñù ȳi mə à wà'àtə mə à ni m̄iji mi nsɪŋ aà.

¹⁵ Mbê ò zi mə àyoo ȳi mə o ji aa, a fa ŋḡi'i a mbô ñd̄im ghò bəə boŋ kaa ò si akòrè niz̄i yo aa a mûm àkòŋnè burə ki z̄i. Tsùu lõ mà'àtə mə àyoo ȳi mə o ji aa tâ à tsə ŋḡi'i a nu ñù ȳi mə Kristo à le ŋkwo ghu at̄u aà. ¹⁶ Tsùu lõ mmà'àtə mə annù ȳi mə o ghìrè a bə ȳi sigìnè aa, tâ b̄i baŋnə ŋka ŋghaa n̄i gho mə a ni ȳi b̄i. ¹⁷ Nlɔŋ mə kaa annù nif̄ɔ Nwĩ kaa a laa ŋwa'ǎ annù m̄iji k̄ə annù m̄ilù'ù b̄e. A baŋnə mbə aa bə annù ŋghìrə innù j̄i i tsinə aa, n̄i ànnù mboc̄nə, n̄i ànnù n̄idorə a mûm Azwĩ Nwĩ. ¹⁸ Nù ȳi mə a

fà'à a mbo Kristo ma mùu ajàṅ aa, à kù'ùnə a mbo Nwĩ, bè kii m̀beentə n̄i.

¹⁹ Tã bĩ'inè ka ṅgaansə mitĩ mĩ'inè a ṅghirə innù j̄i mə i zĩ n̄i m̀bɔɔnə, ṅkii ṅkwetə n̄i yĩ'inè bitsim mə bĩ'inè ka ṅkwe. ²⁰ Tã ànnù miji à tsuu lõ ḡhìrə tã ò ta ṅgi'i a n̄i ifà'à Nwĩ. Wã ṅgòṅ njoò tsim i laa, lá à ka bə annù yĩ bi a mbo n̄u a ṅghirə mə tã bè bi mɔ'ɔ wo nlonə ayoo ȳi a j̄i aà. ²¹ A laa ṅkù'ùnə mə bon m̀bə n̄u tuù ṅkùrê m̀bà, kə a ṅki nno milù'ù kə a ṅki ṅghirê ànnù yĩ mɔ'ɔ ȳi m̀bə nd̄im ȳi a kwántə ghu aà. ²² Lèè ànnù ȳi ò bii nlonə ma yũ ànnù aa a tit̄i bu Nwĩ. N̄idorə n̄i wè ni tswe a mbo n̄u ȳi mə kaa nt̄i ȳi i si n̄i sa'a mə a ḡhìrə annù ȳi mə à wà'àtə mə a ku'unə aà. ²³ Lá n̄u ȳi mə a j̄iṅkè nlonə ayoo ȳi yu tswe n̄i n̄i aa, Nwĩṅgòṅ à ka n̄iṅ njo ghu abàà mə m̀bə a j̄i, nlonə mə ma yaà ànnù mə a ḡhìrə aa kaa a s̄i aa múm àb̄iint̄i yu f̄e'ɛ. Annù ȳi mə a s̄i a múm àb̄iint̄i f̄e'è aa, à n̄i ìb̄i.

15

N̄i ka ṅghirə tã b̄ad̄an ka ndoritə, tsuu bə bù bə

¹ Bĩ'inè b̄i mə àb̄iint̄i yĩ'inè a tinsə aa, bĩ'inè ka mmi innù bè b̄i mə àyaa a b̄orə aa. N̄tsuu b̄an̄nə ki ḡhìrə bə mə tã nũ yĩ'inè ka ndoritə. ² Bĩ'inə b̄an̄nə ṅka ṅghirə bə mə tã b̄il̄im bĩ'inè ka ndoritə nlonə ìb̄on waa t̄ã ki ḡhìrə tã àb̄iint̄i yaa ka ṅkwe. ³ Nlonə mə tsi'ĩ Kristo kaa à l̄e ṅki'ĩ ka ṅghirə aa mə tã nũ ȳi ka ndoritə. A l̄e m̀b̄an̄nə ṅghirə a ajàṅ mə àṅwà'ànè Nwĩ a swonə aà, mə, “M̀bèḡitè j̄i mə bè l̄e si bèḡitè noo ghu aa, i wo

a nu mē. ⁴ Nlon̄ mē innù j̄ii mē bi le ηηwà'ànē a mb̄ii aa, bi le ηηwà'ànē mē tâ ì ka ndi'itē yi'inē mē mbē b̄i'inē, ñyonē a n̄j̄m àt̄an̄ent̄ii n̄i àd̄īnt̄ē ȳii mē n̄ighàà n̄i Nw̄i n̄i fa a mbo b̄i'inē aa tâ b̄i'inē nan̄sē yēgite a nu Nw̄i.

⁵ Ts̄its̄on̄, tâ Nw̄inḡon̄ ȳii mē àt̄an̄ent̄ii bō àd̄īnt̄ē a lô ghu mbo aa, tâ à gh̄irē tâ n̄i ka ηghaanē mbiinē nyonē a nu Kristo Yesu, ⁶ mē mbē bù bi ts̄im n̄i tigē ηgha'asē Nw̄inḡon̄ bo bì Mmà'amb̄i ȳi'inē Yesu Kristo n̄i n̄tsù ȳi mō'ò.

Ntoo ȳi ñsiḡinē a mbo bit̄iz̄i Nw̄i.

⁷ Tā n̄i ka ηkwerē gh̄uu bu n̄i bù tsi'ī aj̄an̄ mē Kristo à le ηkwerē gh̄uu aà, t̄ā tâ bàa ηgha'asē Nw̄i. ⁸ Nlon̄ mē mē sw̄on̄ a mbo bù mē Kristo à le mbē ηḡan̄af̄à'ā a mbo baYuda, a nd̄i'ī mē Nw̄inḡon̄ à lēē ηkà'a ȳii mē à le ηkà'ā a mbo bit̄a bi b̄it̄aà byaa aà ⁹ tâ ma ȳu a gh̄irē mē bit̄iz̄i Nw̄i tâ bì gha'asē Nw̄inḡon̄ ñlon̄ ηko m̄īñnē ȳi. A bē aa àj̄an̄ mē bi ηwa'anē a m̄um̄ an̄wà'ànē Nw̄i mē,

“Ts̄ō mē a bē laa, màa tigē gha'asē n̄o a tit̄i bit̄iz̄i Nw̄i
i k̄ii k̄i yēē ik̄òò gha'asē n̄i Ìk̄m̄ē gho gh̄u.”

¹⁰ Bi k̄i mb̄u ñswon̄ mē,

“Bù bit̄iz̄i Nw̄i, n̄i ka ndoritē bu bì bē bi.”

¹¹ N̄ki mb̄u nswon̄ mē,

“Ka ηgha'asē n̄i Mmà'amb̄i mb̄ā bu bit̄iz̄i Nw̄i,
ηki ηgh̄irē tâ ìtoò ìts̄im̄ ka ηgha'asē n̄i.”

¹² Yesaiah a gh̄ēē n̄i mb̄ī ñswon̄ mē,

“N̄tigē ηḡigē Jesse i ka ȳi f̄ē'ε,

i bə yu wa mə à ka yĩ bìnnə sa'a bîtìzì Nwĩ,
tâ bîtìzìnwĩ tigə nniŋ ntii waa ghu nú.”

¹³ Tá Nwìngòŋ yĩ mə a ghìrə mə tâ nì ka mbe njoo aburə aa, tâ à ghìrə ntii ghuu luu ni nìdorə ŋki nanşə tswe nì mbəwə, a ajàŋə mə nì nŋ ntii ghuu ghu nu aà, tâ m̀dà'a mi Azwĩ Nwĩ m̀ ghìrə nì nanşə ŋka mbe njoo aburə nì ntii ghu tsimə.

*Nji'ĩ ànnù yĩ mə Paul à ɛ ŋwà'ànə ma yuù
àŋwà'ànə ti nìb'ò aà*

¹⁴ Mə, a nì itu ibiinu gha, mə bii nì ntii ghá tsim m̀ba bilim bá, mə bù, a nì ibiinu ghuu, nì luu nì àbòŋenti, ŋki nnanşə nzi annũ ajàŋ mə mbə nì tigə ǹdi'itə ghuu bu ni bù. ¹⁵ A nì idigè jì m'ò a nì yulà àŋwà'ànə, mə ŋwà'ànə ti nìb'ò mə tâ nì wa'atə innù ma jya jii mə mə lèè nte'ɛ mfoo ŋwà'ànə a mbo bù aa, nlon aa ibòŋ Nwĩ yĩ mə à fa a mbo mə ¹⁶ mə tâ mə bə ŋgàŋàfà'a Kristo Yesu a mbo bîtìzì Nwĩ. Mə fà'à aa tsi'ĩ tsó ŋgàŋmà'anwĩ a m̀m̀m̀ n̄tooyĩ n̄siginè Nwĩ ya tã ghìrə mə tâ Nwĩ a bii bîtìzì Nwĩ tsi'ĩ tsó njoo mmà'anwĩ jii mə Azwĩ Nwĩ a s̄'ĩ m̄.

¹⁷ Ajaŋ mə mə tswe nì ànnù yĩ m'ò b̄'i b̄i Kristo aa, mə kwèɛ ntii gha a m̀m̀m̀ àfà'a Nwĩ. ¹⁸ Nlon mə mə tswe nì ànnũ tsu a nswon aa nlon mə Kristo à ɛ ntsyà a n̄jim mə ŋghìrə mə ghìrə mə tâ bîtìzì Nwĩ tâ b̄i tigə nyu'unə ni Nwĩ, a n̄jim n̄ghàà ni ntsú na, ni m̀ghìrìnə mi innù ma, ¹⁹ ni m̀dà'à mi ilənsə innù bo b̄i innũtsyambô, a b̀'ò ni m̀dà'à mi Azwĩ Nwĩ. Ma mùu ajàŋ, a nì idigè tsi'ĩ tsim, n̄lo a Yerusalem ŋghɛ nywe'e

a Illyricum, m̀ə swòŋ m̀ə ntoo yĩ ñsigìnè Kristo yá ñtsìm̀ə. ²⁰ A ñí àyè'ètê yá ñgòŋ bìnòò bitsìm̀ə m̀ə tâ m̀ə swon̄ ntoo yĩ ñsigìnè ya a ñí àdìgə yĩi kaa bi lèè ñkí'í ikum Kristo ghu yu'u aà, tá wa'à kà m̀bɔɔ a ñí àtsənda yĩi m̀ə ñù dan̄ à tùmə aà. ²¹ Tsi'í tsǒ ajàn̄ m̀ə àŋwà'ànè Nwí a swon̄ aa m̀ə, “Bè bii m̀ə bi lèè ñtɛ'ɛ wa'á annũ yi a mbo bo swon̄ə aa, bi ka yĩ yə yi. Tâ b̀ə bii m̀ə bi lèè ñwa'à yu'u aa, tâ bì yu'u àtú yaa a laa ghu.”

Ajàŋ m̀ə Paul à lɛ ntan̄tə m̀ə yu ghɛɛ ghantə baRoma aà

²² Aa ìnnù jii m̀ə i ki k̄ŋ m̀ə tâ m̀ə wa'a a mbo bù zĩ aà. ²³ La tsìtsòŋ ajàn̄ yĩi m̀ə m̀ə s̀ì ñí ìfà'à ma mùu mbù'ù bù ñtswe aa, bo bì ajàn̄ m̀ə m̀ə lɛ ntsu'u nyə'ətə a nyê ghuu a ñí ìlòò jĩ ghà'àtə aa, ²⁴ m̀ə lòɔ ñghèɛ a ala'a Spain, m̀ə wà'àtə m̀ə ajàn̄ m̀ə m̀ə aa ki tsyá ghèɛ ghu aa, i yə ghuu, i nan̄sə doritə a ntswe b̀ì'inè a ñí mù àtìi noò. Bɛɛ b̀ì'inè tswetə, ñí tìgè ñkwetə gha m̀ə ghɛɛ ghu. ²⁵ Tsìtsòŋ m̀ə ghèɛ a Yerusalem ñí ñjoo a mbo bɔɔ bi Kristo. ²⁶ N̄ghòtə jii m̀ə i tswe a ala'a Macedonia bo bì a ala'a Achai, bi fá ñjoo ñí àbòŋəntìi yaa a ñkwetə ñgàŋəf̄um jii i tswe a titìi b̀ə bì Nwí a Yerusalem aà. ²⁷ Bo lɛ ndoritə a ñghìrə maa ajàn̄, lá a nswon̄ə ànnù ñíkon̄, bo tswe ñí ñghìrə maa ajàn̄ə, ñlon̄ m̀ə ajàn̄ yĩi m̀ə baYuda lɛ nyàtə m̀bɔɔn̄ə Azwí Nwí bo bo aa, b̀ìtìzì Nwí ki ntswe ñí ñlògə njoo jii m̀ə Nwĩŋòŋ à tən̄ə waa ghu aa i kwetə baYuda ghu. ²⁸ Nòò yii m̀ə m̀ə ka m̀an̄sə i fa njoo mà jú m̀ə

bi kî ghòtə a mbo bo aa, bo kwere tsi'í tsím bon mə ka tsyá a mbèe bù tigə ghèè a Spain. ²⁹ Mə zi mə nòò yíi mə mə ka yí zí a mbèe bù aa, mə aa yí zí aa nî n̄bɔɔnə Kristo tsi'í n̄tsímè.

³⁰ Mə bu'u mbo a mbo bù mbâ bil̄m bâ, nî ìkũm Mmà'àmbi yi'inə Yeu Kristo, nî àkòŋnè yíi mə Azwí Nwí a fa aa, mə tá nî boonse gha tá bí'inè aa nto a ajàn mə nî tsà'àtè nî Nwí nî tì a atu mə aà. ³¹ Nî lɔɔ a mbo Nwí mə tá à tsu'u atú ya a mbo bìtì bíi Nwí bíi bi tswe a Yudea aà, ñki nghirə mə tá bè bi Nwí bì beentə ifà'á gha a Yerusalem. ³² Maa ajàn, mə mbə Nwí à bii, tá mə tigə nzi a mbo bù n̄luu nî n̄dore tá nî ghirə ntì gha fwetə. ³³ Tá Nwĩŋgòŋ n̄bɔɔnə tá à tswe a mbo bù bitsímè. Amen.

16

Paul à tsà'àtè bè bí ghà'àtè a Roma

¹ Mə bèentə àfà'a n̄jàanté yi'inə Fəbe, yíi mə à nî ñkwetə a múm ñghotə a ala'a Cencreae, ² á nî kwere yi sigìnə ajàn mə bɔɔ bi Kristo kwere ñú aa, ñki ñkwetə yi mfa ayòò tsím yíi mə a lòò aa ghu mbô, ñlon mə à kwetə bè bí ghà'àtè, mə bə ñù yí mò'ɔ a titì bè bíi à kwètə aà.

³ Nî tsa'atə Prisca bo Aquilla, bè bíi mə bí'i bo fà'à a abo mə'ɔ a mum Kristo Yesu aà. ⁴ Bo lɛ mfa ŋgwí yàà ñlon n̄swéntì yà. Mə nanse mfa mbi'ikə a mbo Nwí mbi'i ŋgaa yàà. Kaa à si tsi'í mə bə mə mə fa miyà wàà, bo bí ñghotə jii i tswe a titìbì tìzì Nwí aa tsímè. ⁵ Kì n̄tsà'àtə n̄ ñghotə ya yíi mə i bòontè a nda bo aà.

Tsà'atə nǎ ntìì òsú ghà Epenetus, yǐi à lə mbə ntsyàmbǐi nù yǐi mə à lə mbii Kristo a mbù'u Asia aà. ⁶ Tsà'atə nǎ a Mary yǐi mə a fà'à nǐ tìi a titìi bù aà. ⁷ Tsà'atə nǐ Andronicus bo bǐ Junias, ngǎngwè'è jǐi mə bǐ'ibo lə ŋkuu a atsaŋə aà. Bo nǐ bə bǐ tǎnsə a titìi ngǎŋtoò Kristo. Bo lə mfòò ntswe a mum Kristo tǐ mə.

⁸ Tsà'atə nǐ Ampliatus, nǐtìi òsú ghà a mum Mmà'àmbǐ. ⁹ Tsà'atə nǐ Urbanus, nù yǐi mə bǐ'inə nǐ bǒ fà'a a abo mɔ'ɔ a mum Kristo aà, nǐ nǐtìi òsú ghà Stachys. ¹⁰ Tsà'atə nǐ Apelles, yǐi mə bi beentə annú yi a mum Kristo aà. Tsà'atə nǐ bə bǐtsǐm a ngwè'è Aristobulus. ¹¹ Tsà'atə nǐ a nù ngwè'è ghà Herodion. Nǐkǐ ntsa'atə bɔɔ bi Kristo bǐi bi tswe a ngwè'è Narcissus.

¹² Tsà'atə nǐ ngǎŋfà'à jula mə fà'a a mbó Mmà'àmbǐ aà: Tryphaena bo Tryphosa. Tsà'atə nǐ a ntìi òsú ghà Persis, yǐi mə à nàŋsə mē mfa'a nǐtìi a mbo Mmà'àmbǐ aà. ¹³ Tsà'atə nǐ Rufus, ngǎŋfà'a Mmà'àmbǐ yǐi nǐtìi, nǐ ndè yi mə à kǐ mbə ndèghà aà. ¹⁴ Tsà'atə nǐ Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, bo bǐ bǐlǐm bǐ'inə bǐi bi tswe bo bo aà. ¹⁵ Tsà'atə nǐ Philologus, Julia, Nereus bo bǐ nǐjàantē yǐ, nǐ Olympas, bo bǐ bə bi Nwǐ bǐi bo bo tswe aa tsi'ǐ bǐtsǐmè.

¹⁶ Nǐ tsa'atə ghuu bu nǐ bù nǐnɔŋə nǐ mǐgha'à muu nǐ àkòŋnɔ bɔɔ bi Kristo. Nǐghòtə Kristo tsi'ǐ tsǐm i tsà'atə ghuu.

Idi'itə nlwǐ'i nǐjìmè

¹⁷ Mə bu'u mbo a mbo bù bǐlǐm bǎ mə nǐ ka nlensə bə bya mə bi zǐ nǐ àyàtə, mfa nǐ nǐgǐ'i a nǐ

àbiiintii bê, ñligitè nî ìnnù jii mē bi lē ndì'ì a mbo bù aà. Nî ka ñkhè ijàñ bê ma jyâ. ¹⁸ Nlonj mē mbuu bê ma bya kaa bi si aa a mbo Mmà'àmbí yí'inè fa'a, bo bànñè nfa'a aa nlonj bê àtò'ô yaa. Bo tsyà nî a njim àlètè, bo bi mighàà mí líi mbwe'esè nî bê bii mē kaa bo burè tì ibi zi aà. ¹⁹ Nlonj mē, nù ntsim à yù'ù mē a ajàñ mē nî yu'unè ntoò yí ñsigìnè ya mē kii ñdoritè nlonj ngaà yùù aa, lá maa kónj mē tá nî bē ngàñ mitsyè a nî ànnù yii mē a bōñè aa, mbaññè mbè bítizí a nî ànnù yii mē à nî yí bi aà. ²⁰ Nwĩngòñ m̀b̀òònè à ka ghèsè ghò'ò a Satan a ji'i mikòrè bù.

Tá ìbòñ Mmà'àmbí Yesu Kristo, ì tswe a mbo bù.

²¹ Timoti, nù yii mē bii'iyu fà'à a abo m̀o'̀o aa, a tsà'àtè ghuu. Lucius bo Jason nî Sosipater, ngǎngwè'è já, kii ntsa'atè ghuu.

²² Mè Tertius, nù yii à ñwà'ànè añwà'ànè yulà aa, mē tsà'àtè ghuu a njim Mmà'àmbí.

²³ Gaius, nù yii mē mē tswe ghu nda aa, bo bi ñghòtè ntsim bo tsà'àtè ghuu. Erastus, ñlèè ñkabè ñjò'ò àla'a yù, nî ñdím yí'inè Kwartus, kii ñtoo nî àtsà'àtè a mbo bù. [²⁴ Tá ìbòñ Kristo ì tswe a mbo bù bitsimè. Amen.]*

Agha'asè Nwĩ yi nlwĩ'ì ñjìmè

²⁵ Bii'inè ka ñgha'asè Nwĩngòñ yii mē mbè a niñ m̀t̀t̀t̀ a nu bù ñyon a nî ñtoo yí ñsigìnè ya mē mē swonè mbi'i ñgaa Kristo aà, ma yú à nî ànnù yí àlèhèntè ya mē ì lē ntswe alò'òsè a ñgu'u ñgu'u aa, ²⁶ mē tsitsòñ bì fi'isè mē a fè'è ñlaa, ñtsya a

* **16:24** Kaa àtìi ma yú a si a nî ññwà'ànè jì nò'ò tswè.

njìmè òwà'ànè ɛgǎntoo Nwí, bi tigè òghirè itoò
ìtsim i zi, òyọ̀ọ̀ aa a nî ndì'í Nwí yíi mọ̀ à lwí'i
nîkọ̀n aa, ɛka nyu'unọ̀ a múm àb̃intì.

²⁷ A mbo Nwĩngòɛ ma ghũ yũyigè yíi mọ̀ à nî
àzì tsimè aa, tâ nìgha'a nì ti mè tâ nì tswe ghu
mbo n̄tsya a njim Yesu Kristo! Amen.

Bafut
Bafut: N̄toò Kristo yî N̄sigìnè: mìkàà yî mfiì New
Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2022-10-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 27 Oct 2022

5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271